

ΒΟΥΛΗ ΤΩΝ ΕΛΛΗΝΩΝ
ΠΕΡΙΟΔΟΣ Κ΄ - ΣΥΝΟΔΟΣ Α΄

Ε Κ Θ Ε Σ Η

ΤΗΣ ΥΠΟΕΠΙΤΡΟΠΗΣ ΥΔΑΤΙΚΩΝ ΠΟΡΩΝ
ΤΗΣ ΕΙΔΙΚΗΣ ΜΟΝΙΜΗΣ ΕΠΙΤΡΟΠΗΣ
ΠΡΟΣΤΑΣΙΑΣ ΠΕΡΙΒΑΛΛΟΝΤΟΣ

ΠΡΟΕΔΡΙΑ ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΟΥ ΑΝ. ΤΑΣΟΥΛΑ

ΑΘΗΝΑ 2024

ΒΟΥΛΗ ΤΩΝ ΕΛΛΗΝΩΝ
ΠΕΡΙΟΔΟΣ Κ΄ - ΣΥΝΟΔΟΣ Α΄

ΕΚΘΕΣΗ

ΤΗΣ ΥΠΟΕΠΙΤΡΟΠΗΣ ΥΔΑΤΙΚΩΝ ΠΟΡΩΝ
ΤΗΣ ΕΙΔΙΚΗΣ ΜΟΝΙΜΗΣ ΕΠΙΤΡΟΠΗΣ
ΠΡΟΣΤΑΣΙΑΣ ΠΕΡΙΒΑΛΛΟΝΤΟΣ

ΠΡΟΕΔΡΙΑ ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΟΥ ΑΝ. ΤΑΣΟΥΛΑ
ΑΘΗΝΑ 2024

**ΒΟΥΛΗ ΤΩΝ ΕΛΛΗΝΩΝ
ΠΕΡΙΟΔΟΣ Κ΄ - ΣΥΝΟΔΟΣ Α΄**

ΕΚΘΕΣΗ

**ΤΗΣ ΥΠΟΕΠΙΤΡΟΠΗΣ ΥΔΑΤΙΚΩΝ ΠΟΡΩΝ
ΤΗΣ ΕΙΔΙΚΗΣ ΜΟΝΙΜΗΣ ΕΠΙΤΡΟΠΗΣ
ΠΡΟΣΤΑΣΙΑΣ ΠΕΡΙΒΑΛΛΟΝΤΟΣ**

ΠΡΟΣ ΤΗ ΒΟΥΛΗ ΤΩΝ ΕΛΛΗΝΩΝ

Περιεχόμενα

I. ΕΙΣΑΓΩΓΙΚΟ ΣΗΜΕΙΩΜΑ ΤΗΣ ΠΡΟΕΔΡΟΥ ΤΗΣ ΥΠΟΕΠΙΤΡΟΠΗΣ, Δρος ΔΙΟΝΥΣΙΑΣ - ΘΕΟΔΩΡΑΣ ΑΥΓΕΡΙΝΟΠΟΥΛΟΥ.....	1
II. ΣΥΓΚΡΟΤΗΣΗ, ΣΥΝΘΕΣΗ ΚΑΙ ΑΝΤΙΚΕΙΜΕΝΟ ΤΗΣ ΥΠΟΕΠΙΤΡΟΠΗΣ.....	7
III. ΔΙΕΘΝΗΣ ΕΚΠΡΟΣΩΠΗΣΗ ΚΑΙ ΕΞΩΣΤΡΕΦΕΙΑ ΤΗΣ ΥΠΟΕΠΙΤΡΟΠΗΣ ΥΔΑΤΙΚΩΝ ΠΟΡΩΝ	9
IV. ΣΥΝΕΔΡΙΑΣΕΙΣ ΤΗΣ ΥΠΟΕΠΙΤΡΟΠΗΣ ΚΑΙ ΚΛΗΘΕΝΤΕΣ ΣΕ ΑΚΡΟΑΣΗ 17	
V. ΕΙΣΗΓΗΣΕΙΣ.....	21
1. <i>«Ενημέρωση από τον Υφυπουργό Αγροτικής Ανάπτυξης και Τροφίμων, κ. Διονύσιο Σταμενίτη, για τη διαχείριση των υδάτινων πόρων στον αγροτικό τομέα, υπό την απειλή της κλιματικής κρίσης».....</i>	23
Εισηγητές: Μάρκος Καφούρος και Κομνηνός Δελβερούδης, Μέλη της Υποεπιτροπής	
2. <i>«Ενημέρωση για την 9^η Διεθνή Διάσκεψη “Our Ocean Conference” (Αθήνα, 15-17.04.2024)»</i>	33
Εισηγήτρια: Δρ Διονυσία - Θεοδώρα Αυγερινοπούλου, Πρόεδρος της Υποεπιτροπής	
3. <i>«Ενημέρωση για την υπόθεση του “Sea Diamond”, στη Σαντορίνη».....</i>	37
Εισηγήτρια: Δρ Διονυσία - Θεοδώρα Αυγερινοπούλου, Πρόεδρος της Υποεπιτροπής	
4. <i>«Ενημέρωση για την απόφαση του Διεθνούς Δικαστηρίου για το Δίκαιο της Θάλασσας»</i>	39
Εισηγήτρια: Δρ Διονυσία - Θεοδώρα Αυγερινοπούλου, Πρόεδρος της Υποεπιτροπής	
5. <i>«Τρέχοντα ζητήματα ΕΥΔΑΠ».....</i>	41
Εισηγητής: Αθανάσιος Λιούτας, Μέλος της Υποεπιτροπής	
6. <i>«Α. Αντιμετώπιση της λειψυδρίας. B. Ενημέρωση για την περιβαλλοντική κατάσταση της λίμνης Κάρλα και τα ιχθυοαποθέματα.»</i>	49
Εισηγητές: Θωμαΐς (Τζίνα) Οικονόμου, Αικατερίνη (Κατερίνα) Σπυριδάκη και Εμμανουήλ (Μανώλης) Χριστοδουλάκης, Μέλη της Υποεπιτροπής	
VI. ΕΓΚΡΙΣΗ ΤΗΣ ΕΚΘΕΣΗΣ ΤΗΣ ΥΠΟΕΠΙΤΡΟΠΗΣ	61

I. ΕΙΣΑΓΩΓΙΚΟ ΣΗΜΕΙΩΜΑ ΤΗΣ ΠΡΟΕΔΡΟΥ ΤΗΣ ΥΠΟΕΠΙΤΡΟΠΗΣ, Δρος ΔΙΟΝΥΣΙΑΣ - ΘΕΟΔΩΡΑΣ ΑΥΓΕΡΙΝΟΠΟΥΛΟΥ

Η Υποεπιτροπή Υδατικών Πόρων της Βουλής των Ελλήνων, η οποία έχει συσταθεί ως διακριτή από την Επιτροπή Περιβάλλοντος για να συμβάλλει στην πιο ολοκληρωμένη λειτουργία της, αναδεικνύει και συζητά σειρά θεμάτων, τα οποία είναι καίριας σημασίας για την ορθή διαχείριση των υδάτων, την επάρκεια και την ποιότητα του πόσιμου ύδατος, την πρόληψη και αντιμετώπιση φυσικών καταστροφών και την προστασία της θαλάσσιας βιοποικιλότητας και των ωκεανών. Παράλληλα, μελετά περιπτώσεις περιβαλλοντικής υποβάθμισης των υδάτων μέσα από τη διαδικασία «αναφορών» πολιτών, ώστε να συμβάλλει στην περαιτέρω επίλυσή τους. Ακόμα, για την επίτευξη του σκοπού της, η Υποεπιτροπή ενημερώνεται και παρακολουθεί τις ανάλογες δραστηριότητες των κοινοβουλίων άλλων χωρών, διεθνών οργανισμών, κρατικών ή μη κυβερνητικών οργανώσεων, ιδρυμάτων και ερευνητικών κέντρων, ενώ ενθαρρύνει τη διεθνή συνεργασία και έρευνα στον τομέα της προστασίας του θαλασσίου περιβάλλοντος και των υδατικών πόρων.

Είναι, δε, στην πρωτοπορία, εν συγκρίσει με τα τριάντα Ευρωπαϊκά Κοινοβούλια που έχει μελετήσει συγκριτικά το Ευρωπαϊκό Κέντρο Κοινοβουλευτικής Έρευνας και Τεκμηρίωσης (ECPRD), καθώς σε κανένα από αυτά δεν έχει συσταθεί Υποεπιτροπή για τους υδατινούς πόρους στα εν λόγω Κοινοβούλια, όπου τα σχετικά θέματα εξετάζονται αμιγώς από τις Επιτροπές Περιβάλλοντος. Με την ύπαρξη, συνεπώς, διακριτής Υποεπιτροπής δίνεται η δυνατότητα αρτιότερης συζήτησης επί των θεμάτων και αποδίδεται η δέουσα σημασία στον πολύτιμο αυτό φυσικό πόρο. Παράλληλα, η διάρθρωση αυτή εξυπηρετεί αντίστοιχα τις αρμοδιότητες που έχουν επιμεριστεί σε σημαντικό αριθμό Υπουργείων, όπως το Υπουργείο Περιβάλλοντος και Ενέργειας, το Υπουργείο Ναυτιλίας και Νησιωτικής Πολιτικής, το Υπουργείο Αγροτικής Ανάπτυξης και Τροφίμων, το Υπουργείο Υποδομών και Μεταφορών, καθώς και το Υπουργείο Υγείας.

Υπό αυτό το πρίσμα, στην Υποεπιτροπή Υδατικών Πόρων της Βουλής, συζητήθηκε και τέθηκε σε προτεραιότητα η κατάσταση των υδάτων στη χώρα μας και η επάρκειά τους, η οποία επηρεάζεται από την κλιματική κρίση. Η αντιμετώπιση της λειψυδρίας, ως απειλή με μείζονα και απειλητικά χαρακτηριστικά, σχετίζεται με την αισθητή μείωση τόσο των βροχοπτώσεων όσο και των χιονοπτώσεων κατά τα τελευταία χρόνια. Για την αντιμετώπιση του

φαινομένου, λαμβάνονται μέτρα σε κυβερνητικό επίπεδο, ωστόσο είναι απαραίτητη η συνδρομή της τοπικής αυτοδιοίκησης, αλλά και των πολιτών.

Υπάρχει συνολικός προγραμματισμός από τα συναρμόδια Υπουργεία, όπως τα Υπουργεία Εσωτερικών, Περιβάλλοντος και Ενέργειας και Ναυτιλίας, αλλά και την ΕΥΔΑΠ, ενώ χρηματοδοτήθηκαν σχέδια ασφάλειας νερού, μια προσέγγιση που σχετίζεται με την ποιοτική διαχείριση των υδάτων.

Σημαντικές είναι και οι πρωτοβουλίες του Υπουργείου Περιβάλλοντος για τη λειψυδρία, στις οποίες εντάσσονται η υδροδότηση της πρωτεύουσας μέσα από τη διερεύνηση πρόσθετων πηγών τροφοδοσίας, έργα ύδρευσης, λυμάτων και αφαλάτωσης, έκτακτα έργα κατά της λειψυδρίας, έργα ταμιευτήρων πολλαπλού σκοπού, συνδυαζόμενα με έργα ΑΠΕ, η μεταρρύθμιση για Δημοτικές Επιχειρήσεις Ύδρευσης και Αποχέτευσης (ΔΕΥΑ). Εξάλλου, υπό έκδοση είναι η ΚΥΑ κοστολόγησης - τιμολόγησης υπηρεσιών ύδατος καθώς και μελέτη για την καλύτερη πρόβλεψη των ακραίων υδρολογικών φαινομένων. Συγκεκριμένοι στόχοι τίθενται και από την Εταιρεία Υδρεύσεως και Αποχετεύσεως Πρωτευούσης-ΕΥΔΑΠ, στο πλαίσιο της στρατηγικής για την αντιμετώπιση των επιπτώσεων της Κλιματικής Κρίσης. Διαθέτοντας την απαιτούμενη τεχνογνωσία, τα μέλη της Υποεπιτροπής Υδατικών Πόρων, χαρακτήρισαν σημαντική τη διάχυσή της σε ολόκληρη την επικράτεια, αλλά και την προώθηση έργων υποδομών διαχείρισης των υδάτινων πόρων στα νησιά και σε ολόκληρη την Ελλάδα.

Τα μέλη της Υποεπιτροπής Υδατικών Πόρων, απασχόλησε ιδιαίτερα και η διαχείριση των υδάτινων πόρων στον αγροτικό τομέα και οι εξελίξεις που υπάρχουν στον τομέα των υποδομών, τόσο όσον αφορά στη διαχείριση των υδάτων και των καλλιεργητικών μεθόδων, όσο και σε σχέση με την αντιπλημμυρική θωράκιση περιοχών που έχουν μεγαλύτερη ανάγκη προστασίας, καθώς εξ αυτών των φαινομένων σημειώνεται σημαντική απώλεια αποθεμάτων υδατικών πόρων. Είναι ιδιαίτερα σημαντική η προσπάθεια για καλύτερη διαχείριση και αποδοτικότερη χρήση του νερού στη γεωργία, καθώς και η σωστή επιλογή τρόπου άρδευσης. Προς αυτήν την κατεύθυνση, το Υπουργείο Υποδομών και Μεταφορών, με βασική προτεραιότητα την προστασία του περιβάλλοντος και των φυσικών πόρων και την προσαρμογή στην κλιματική αλλαγή, έχει επενδύσει σε ένα ολοκληρωμένο πρόγραμμα υποδομών αγροτικής ανάπτυξης, με στόχο την αντιμετώπιση, σε βάθος χρόνου, του ελλείμματος νερού.

Στην ίδια κατεύθυνση είναι και τα αντιπλημμυρικά, τα έργα ορεινής υδρονομίας, καθώς και η συντήρηση των παλαιωμένων αρδευτικών δικτύων.

Το Υπουργείο υλοποιεί το μεγαλύτερο πρόγραμμα αρδευτικών έργων που έχει σχεδιαστεί τα τελευταία 50 χρόνια, για τον μετριασμό των επιπτώσεων της κλιματικής κρίσης. Πρόκειται για αρδευτικά έργα μεγάλης κλίμακας, μέσω των Συμπράξεων Δημόσιου και Ιδιωτικού Τομέα (ΣΔΙΤ), με χρηματοδότηση από το Ταμείο Ανάκαμψης και Ανθεκτικότητας, το Πρόγραμμα Αγροτικής Ανάπτυξης των επόμενων χρηματοδοτικών περιόδων και το Εθνικό Πρόγραμμα Δημοσίων Επενδύσεων. Ήδη, τα έξι από τα συνολικά 18 έργα έχουν ενταχθεί και βρίσκονται σε διαδικασία δημοπράτησης.

Παρόλα αυτά, χρειάζεται εντατικοποίηση των προσπαθειών μας για τη διατήρηση του πολύτιμου αυτού φυσικού πόρου και την αξιοποίησή του. Επισημάνθηκε η αναγκαιότητα συμπληρωματικών έργων, με τη χρήση νέων τεχνολογικών ακριβείας, ώστε να αντιμετωπίσουμε το πρόβλημα της λειψυδρίας και της μείωσης επίσης του αρδευτικού νερού με συγκεκριμένο σχέδιο, τόσο άμεσα όσο και με μεσοπρόθεσμα μέτρα, με τη συνδρομή της επιστημονικής κοινότητας να είναι απαραίτητη. Επιβάλλεται να επιταχύνουμε τις δράσεις μας και να επιτύχουμε την εφαρμογή της σχετικής νομοθεσίας και την ολοκλήρωση των έργων που έχουν ήδη ξεκινήσει, όπως βιολογικοί καθαρισμοί, ή έχουν δρομολογηθεί, όπως οι υπογειοποιήσεις αρδευτικών δικτύων, ώστε να επιτύχουμε το καλύτερο δυνατό αποτέλεσμα ως προς τη διαχείριση των υδατικών μας πόρων.

Η Υποεπιτροπή Υδατικών Πόρων, εξέτασε και το περιστατικό στη λίμνη Κάρλα με την υπερχείλιση της λίμνης και τον θάνατο χιλιάδων τόνων αλιευμάτων, αποτέλεσμα που αποτελεί συνδυασμό φυσικών φαινομένων (υψηλές θερμοκρασίες, πτώση της στάθμης, εκτροφισμός) και ανθρώπινης αδράνειας ή πιθανών λαθών στη διαχείριση της περιοχής. Η ανισορροπία στο οικοσύστημα και η έλλειψη επαρκούς εποπτείας της οδήγησε στον μαζικό θάνατο των ψαριών, ενώ η κατάσταση βρίσκεται υπό έρευνα από τις αρμόδιες εισαγγελικές αρχές.

Σημαντικό κεφάλαιο στην προστασία των υδατικών μας πόρων, διαδραματίζει η προστασία του θαλασσίου περιβάλλοντος, τόσο των θαλασσίων υδάτων και των οικοσυστημάτων, όσο και η ορθή διαχείριση των δραστηριοτήτων στην θάλασσα, όπως η ναυτιλία, η αλιεία και η παραγωγή ενέργειας, θέματα τα οποία εξετάζει επιστάμενα η Υποεπιτροπή. Η Ελλάδα έχει, ήδη, δεσμευτεί για διεύρυνση των θαλάσσιων προστατευόμενων περιοχών, για την επίτευξη του στόχου 30X30, με

δύο Εθνικά Θαλάσσια Πάρκα στο Αιγαίο και το Ιόνιο, καλύπτοντας άνω του 30% των θαλασσών μας. Εξάλλου, ως Κράτος Μέλος της Ε.Ε., μετέχει της νομοθετικής πρωτοβουλίας «Fit for 55», έτσι ώστε να επιτύχουμε από κοινού τα Κράτη Μέλη της Ε.Ε. τη μείωση των εκπομπών του διοξειδίου του άνθρακος κατά 55% ,έως το 2030, με στόχο την κλιματική ουδετερότητα έως το 2050. Μέσω των δεσμεύσεων που υπεβλήθησαν κατά τη διάρκεια της 9ης Διεθνούς Διασκέψεως “Our Ocean Conference”, που διοργάνωσε η χώρα μας, δόθηκε σημαντική ώθηση για την επικύρωση της Διεθνούς Σύμβασης για τη Θαλάσσια Βιοποικιλότητα σε περιοχές εκτός εθνικής δικαιοδοσίας (BBNJ), ενώ η Ελλάδα έδωσε ιδιαίτερη έμφαση σε τέσσερις οριζόντιες τομείς που διατρέχουν και τις έξι προαναφερθείσες θεματικές της Διασκέψεως, στον βιώσιμο τουρισμό σε παράκτιες περιοχές και νησιά, την πράσινη ναυτιλία, τη μείωση της θαλάσσιας ρύπανσης από πλαστικά και μικροπλαστικά και την πράσινη μετάβαση στη Μεσόγειο, με 21 δεσμεύσεις, προϋπολογισμό άνω των 780 εκατομμυρίων δολαρίων.

Ο Έλληνας Πρωθυπουργός, κ. Κυριάκος Μητσοτάκης, ανακοίνωσε την εκκίνηση του Ταμείου Απανθρακοποίησης (Decarbonization Fund) για τα ελληνικά νησιά, με χρηματοδότηση από τα δικαιώματα του Ευρωπαϊκού Συστήματος Εμπορίας Εκπομπών. Ως ένα από τα αποτελέσματα, επίσης, της Διεθνούς Διάσκεψης “Our Ocean Conference”, ήταν η ένταξη της Ελλάδας στη συμμαχία των κρατών που έχουν υιοθετήσει μορατόριουμ για την εξόρυξη των βιολογικών πόρων και των μεταλλευμάτων του διεθνούς βυθού, μια κομβική συνεργασία της χώρας μας, που ενισχύει τη διεθνή ηγεσία της Ελλάδας, στην προστασία του θαλασσίου περιβάλλοντος.

Ξεχωριστή αναφορά έγινε στην ιστορικής βαρύτητας γνωμοδότηση του Διεθνούς Δικαστηρίου για το δίκαιο της θάλασσας (International Tribunal for the Law of the Sea – ITLOS), σύμφωνα με την οποία τα αέρια του θερμοκηπίου και οι εκπομπές άνθρακα, αποτελούν υπό νομική έννοια πλέον ρυπαντές, οι οποίοι μπορούν να προκαλέσουν μη αναστρέψιμη ζημιά στο θαλάσσιο περιβάλλον και γι’ αυτόν τον λόγο πρέπει να μειωθούν. Το Δικαστήριο καινοτόμησε, αφού χαρακτήρισε για πρώτη φορά, σε νομικό επίπεδο, ρύπο τις εκπομπές άνθρακα και τα λοιπά αέρια του θερμοκηπίου. Παρ’ ότι η γνωμοδότηση του Διεθνούς αυτού Δικαστηρίου δεν είναι δεσμευτική, παρέχει κατευθυντήριες γραμμές για την ερμηνεία της Σύμβασης του Δικαίου της Θάλασσας στα εν λόγω ζητήματα και θα αποτελεί δικαστικό «προηγούμενο».

Επιπρόσθετα, τα μέλη της Υποεπιτροπής Υδατικών Πόρων, ενημερωθήκαν για την επικύρωση από το Συμβούλιο της Ευρωπαϊκής Ένωσης, της εμβληματικής Συνθήκης για την προστασία της βιοποικιλότητας στην ανοικτή θάλασσα «Agreement on Marine Biodiversity of Areas beyond National Jurisdiction-BBNJ», η οποία αποσκοπεί στην προστασία των ωκεανών, την αντιμετώπιση της υποβάθμισης του περιβάλλοντος, την καταπολέμηση της κλιματικής αλλαγής και την πρόληψη της απώλειας της βιοποικιλότητας. Η εν λόγω Συνθήκη, θεωρήθηκε ως η μεγαλύτερη περιβαλλοντική νίκη της παγκόσμιας κοινότητας για την εξεύρεση λύσεων σε αυτό το κρίσιμο παγκόσμιο περιβαλλοντικό ζήτημα.

Επιπροσθέτως, την Υποεπιτροπή Υδατικών Πόρων απασχόλησε η υπόθεση του «SEA DIAMOND» και η τήρηση του νομοθετικού πλαισίου ανέλκυσης και ασφαλούς απομάκρυνσης του ναυαγίου. Δεν κατέστη δυνατή η επί της ουσίας συζήτηση του θέματος, καθώς αναμένεται σχετική απόφαση του Αρείου Πάγου.

Στην Έκθεση που ακολουθεί παρουσιάζονται με συνοπτικό τρόπο ο προβληματισμός, οι διαπιστώσεις και τα συμπεράσματα για το σύνολο των θεμάτων που εξέτασε η Υποεπιτροπή. Με τον τρόπο αυτό επιθυμούμε να συμβάλλουμε, από τη δική μας θέση, στη χάραξη ανάλογων στρατηγικών πολιτικών νόμων και πλαισίων δράσης για τη διαφύλαξη και την ορθή διαχείριση των υδατικών μας πόρων.

II. ΣΥΓΚΡΟΤΗΣΗ, ΣΥΝΘΕΣΗ ΚΑΙ ΑΝΤΙΚΕΙΜΕΝΟ ΤΗΣ ΥΠΟΕΠΙΤΡΟΠΗΣ

Κατά την Α΄ Τακτική Σύνοδο της Κ΄ Περιόδου, η Υποεπιτροπή Υδατικών Πόρων της Ειδικής Μόνιμης Επιτροπής Προστασίας Περιβάλλοντος συνεστήθη, με την υπ' αριθμ. 11282/7583, από 19 Σεπτεμβρίου 2023, απόφαση του Προέδρου της Βουλής, κ. Κωνσταντίνου Αν. Τασούλα, σύμφωνα με το άρθρο 43Α του Κανονισμού της Βουλής (ΚΤΒ).

Η ανωτέρω απόφαση τροποποιήθηκε με τις υπ' αρ. 12472/8400/18-10-2023, 15510/10475/16-12-2023, 15666/10585/19-12-2023, 4840/3451/9-4-2024, 7201/4974/19-6-2024, αποφάσεις του Προέδρου της Βουλής και η τελικώς διαμορφωθείσα σύνθεση της Υποεπιτροπής, για την Α΄ Σύνοδο της Κ΄ Περιόδου ήταν η ακόλουθη: Διονύσιος Ακτύπης, Χριστίνα Αλεξοπούλου, Φωτεινή Αραμπατζή, Διονυσία – Θεοδώρα Αυγερινούπουλου, Μάρκος Καφούρος, Γεώργιος Κοτρωνιάς, Αθανάσιος Λιούτας, Χρήστος Μπουκώρος, Θωμαΐς (Τζίνα) Οικονόμου, Θεόδωρος (Θόδωρος) Ρουσόπουλος, Μάριος Σαλμάς¹, Κωνσταντίνος Σκρέκας, Γεώργιος Στύλιος, Μιλτιάδης (Μίλτος) Χρυσομάλλης, Καλλιόπη Βέττα, Μιλτιάδης (Μίλτος) Ζαμπάρας, Συμεών Κεδίκογλου, Ανδρέας Πουλάς, Αικατερίνη (Κατερίνα) Σπυριδάκη, Εμμανουήλ (Μανώλης) Χριστοδουλάκης, Ασημίνα (Σεμίνα) Διγενή, Διαμάντω Μανωλάκου, Κωνσταντίνος Μπούμπας, Θεοπίστη (Πέτη) Πέρκα, Κομνηνός Δελβερούδης, Σπυρίδων Μπιμπίλας και Πέτρος Δημητριάδης.

Αντικείμενο της Υποεπιτροπής Υδατικών Πόρων είναι *«η διαρκής παρακολούθηση, αξιολόγηση και αποτύπωση της κατάστασης των υδατικών πόρων της Χώρας, η διερεύνηση και εκτίμηση ζητημάτων που σχετίζονται με την επάρκειά τους και η υποβολή προτάσεων για την αποτελεσματικότερη διαχείρισή τους.»* (άρθρο 43Α, παρ. 2, περ. γ΄ του Κανονισμού της Βουλής).

Οι προτάσεις της Υποεπιτροπής, υποβάλλονται στην Ειδική Μόνιμη Επιτροπή Προστασίας Περιβάλλοντος και διαβιβάζονται από τον Πρόεδρο της Βουλής στις αρμόδιες Διαρκείς Επιτροπές, στους αρμόδιους Υπουργούς και τους αρμόδιους φορείς (άρθρο 43Α, παρ. 2, περ. γ΄ του Κανονισμού της Βουλής).

¹ Με την υπ' αριθμ. πρωτ. 4598/23.09.2024 επιστολή του Προέδρου της Κ.Ο. «ΝΕΑ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑ», γνωστοποιήθηκε στον Πρόεδρο της Βουλής η απόφαση της Επιτροπής Δεοντολογίας της Νέας Δημοκρατίας σχετικά με τη διαγραφή του κ. Μάριου Σαλμά από μέλος της Κ.Ο. «ΝΕΑ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑ». Ως εκ τούτου, ο κ. Σαλμάς έπαψε να είναι μέλος της Υποεπιτροπής και έκτοτε δεν ορίστηκε αντικαταστάτης του.

III. ΔΙΕΘΝΗΣ ΕΚΠΡΟΣΩΠΗΣΗ ΚΑΙ ΕΞΩΣΤΡΕΦΕΙΑ ΤΗΣ ΥΠΟΕΠΙΤΡΟΠΗΣ ΥΔΑΤΙΚΩΝ ΠΟΡΩΝ

Η πρόκληση της ορθής διαχείρισης του νερού, είναι παγκόσμια και η ανταλλαγή καλών πρακτικών σε περιφερειακό και διεθνές επίπεδο, αποτελεί ζητούμενο για την αντιμετώπιση της λειψυδρίας και τη βέλτιστη αντιμετώπιση των συνεπειών της κλιματικής κρίσης, ως προς τη διαφύλαξη των υδατικών πόρων, συμπεριλαμβανομένων των θαλασσών μας. Είναι, άλλωστε, μια ευθύνη απέναντι τόσο στη παρούσα, όσο και τις μέλλουσες γενεές, την οποία η χώρα μας υπηρετεί συστηματικά, διαδραματίζοντας ηγετικό ρόλο στα εν λόγω ζητήματα.

Προς επίρρωση αυτού του στόχου, η Υποεπιτροπή Υδατικών Πόρων, εκπροσωπήθηκε σε σειρά Διεθνών και Ευρωπαϊκών συναντήσεων, καθώς η εξωστρέφεια κρίνεται απαραίτητη, στο πλαίσιο της άσκησης της λεγόμενης περιβαλλοντικής κοινοβουλευτικής διπλωματίας. Μέσα από την ενεργό συμμετοχή και τις πολυμερείς συναντήσεις, η Υποεπιτροπή έχει την ευκαιρία έγκαιρης συνδιαμόρφωσης στρατηγικών, πολιτικών και νομικών δεσμεύσεων σε διεθνές και περιφερειακό επίπεδο, εμβάθυνσης των συνεργασιών και δημιουργίας ενός ισχυρού δικτύου επαφών.

Συγκεκριμένα, στο πλαίσιο της συμμετοχής της στη Σύνοδο Κορυφής 2023 SDG Summit, που πραγματοποιήθηκε στις 18 - 19 Σεπτεμβρίου 2023, κατά τη διάρκεια της εβδομάδας υψηλού επιπέδου της 78ης Συνόδου της Γενικής Συνέλευσης των Ηνωμένων Εθνών (ΓΣΗΕ) στη Νέα Υόρκη, η Πρόεδρος της Υποεπιτροπής Υδατικών Πόρων, πραγματοποίησε συνάντηση με το υψηλόβαθμο στέλεχος του Προγράμματος των Η.Ε. για την Ανάπτυξη (UNDP), κ. Tim Scott, όπου συνομίλησαν για την εμβάθυνση της συνεργασίας μεταξύ της Ελλάδας και του UNDP, καθώς και για την υιοθέτηση της ιστορικής Συνθήκης του ΟΗΕ για την Ανοιχτή Θάλασσα, η οποία υπεγράφη στις 20 Σεπτεμβρίου στον ΟΗΕ, μεταξύ άλλων, και από τη χώρα μας και από άλλα 81 κράτη και τίθεται σε εφαρμογή για την προστασία των ωκεανών. Παράλληλα, συναντήθηκε με τον κ. Lewis Pugh, «προστάτη των ωκεανών» του Περιβαλλοντικού Προγράμματος του ΟΗΕ και κολυμβητή μεγάλων αποστάσεων, με στόχο την ευαισθητοποίηση του κοινού για την προστασία των ωκεανών και των ποταμών, αλλά και την κυρία Whitney Johnston, Διευθύντρια του Ocean Sustainability και πρωτοπόρο σε προγράμματα της Γαλάζιας Οικονομίας. Συνάντηση πραγματοποίησε, ακόμη, και με την ομάδα

του κ. Matt Damon, ηθοποιού και ιδρυτή του Water.org, οργανισμού που υποστηρίζει υποδομές πόσιμου νερού σε παγκόσμιο επίπεδο.

Η Πρόεδρος της Υποεπιτροπής, συμμετείχε εξάλλου στις εργασίες της 28^{ης} Διάσκεψης των Κρατών – Μελών της Σύμβασης – Πλαίσιο των Ηνωμένων Εθνών για την Κλιματική Αλλαγή (UNFCCC COP 28), που διεξήχθη στο Ντουμπάι των Ηνωμένων Αραβικών Εμιράτων από τις 30 Νοεμβρίου έως και τις 12 Δεκεμβρίου. Δόθηκε έμφαση στη βιώσιμη ναυτιλία, ενώ ένα από τα σημαντικά μηνύματα, που προέκυψαν από την 28^η Διάσκεψη, ήταν ότι δεν μπορεί να υπάρξει επιτυχημένη εφαρμογή της Συμφωνίας των Παρισίων χωρίς την ανάληψη δράσης για τους ωκεανούς «no Paris without Oceans». Ένα μήνυμα που αποτέλεσε και τον πυρήνα του «Our Ocean Conference», της παγκόσμιας εμβέλειας Διάσκεψης, που συγκάλεσε η χώρα μας τον Απρίλιο 2024, σε επίπεδο αρχηγών κρατών και με τη συμμετοχή όλων των τμημάτων της κοινωνίας και της οικονομίας, το οποίο είχε στόχο την ενίσχυση της παγκόσμιας δράσης για την προστασία των ωκεανών και, εν γένει, του θαλασσίου περιβάλλοντος. Η σχετική ανακοίνωση έγινε στο Dubai στις 30 Νοεμβρίου, με την πρωτοβουλία του ίδιου του Πρωθυπουργού κ. Κυριάκου Μητσοτάκη και του ειδικού απεσταλμένου του Προέδρου των ΗΠΑ για το κλίμα κ. John Kerry, του οποίου ήταν και η πρωτοβουλία για την αρχική σύσταση αυτής της Διασκέψεως το 2014.

Στο πλαίσιο της COP 28 τέθηκαν οι προτεραιότητες της χώρας μας, υπογραμμίζοντας την ανάγκη απανθρακοποίησης του ναυτιλιακού τομέα, με την Ελλάδα να παίζει καθοριστικό ρόλο σε αυτήν την παγκόσμια προσπάθεια. Τονίστηκε επίσης η ανάγκη προστασίας της θαλάσσιας βιοποικιλότητας και η σημασία των Θαλάσσιων Προστατευόμενων Περιοχών, ενώ επισημάνθηκε ότι η Ελλάδα είναι μια χώρα με εκτεταμένη ακτογραμμή χιλιάδων χιλιομέτρων και εκατοντάδων νησιών.

Η Πρόεδρος της Υποεπιτροπής Υδατικών Πόρων, κυρία Διονυσία-Θεοδώρα Αυγερινοπούλου, συμμετείχε, εξάλλου, στη συζήτηση στρογγυλής τραπέζης για τους ωκεανούς στο πλαίσιο του ετήσιου συνεδρίου του Παγκόσμιου Οικονομικού Φόρουμ «World Economic Forum» του Νταβός στην Ελβετία, που πραγματοποιήθηκε στις 16 - 20 Ιανουαρίου 2023. Στη συζήτηση συμμετείχαν διακεκριμένες προσωπικότητες και εκπρόσωποι διεθνών οργανισμών, όπως ο Πρίγκιπας Αλβέρτος Β΄ του Μονακό, ο Ειδικός Απεσταλμένος του Προέδρου των ΗΠΑ για το Κλίμα, κ. John Kerry (Special Presidential Envoy for Climate) και ο

Ειδικός Απεσταλμένος του Γενικού Γραμματέα του ΟΗΕ για τους Ωκεανούς (United Nations Secretary-General's Special Envoy for the Ocean), κ. Peter Thomson. Την πρωτοβουλία της διοργάνωσης της στρογγυλής τραπέζης, που φιλοξενήθηκε από το Greek House Davos, είχε η Πρόεδρος της Υποεπιτροπής, σε συνεργασία με τους Ocean Race και τους Friends of Ocean Action του Παγκόσμιου Οικονομικού Φόρουμ. Παράλληλα, στη διάρκεια της συζήτησης, τονίστηκε η ανάγκη για μια νέα σχέση μεταξύ της ανθρωπότητας και της προστασίας της θάλασσας, με στόχο την αντιμετώπιση της αξίας της βιοποικιλότητας των ωκεανών και των θαλάσσιων προστατευόμενων περιοχών και την εύρεση μέτρων για τη μείωση της θαλάσσιας ρύπανσης.

Στις αρχές Φεβρουαρίου 2024, η Πρόεδρος της Υποεπιτροπής Υδατικών Πόρων, είχε την πρωτοβουλία διοργάνωσης δεξίωσης, που παρατέθηκε στην Ελληνική Πρεσβευτική Κατοικία στο Λονδίνο, σε συνεργασία με τον κ. Kristian Teleki, Διευθύνοντα Σύμβουλο του Διεθνούς Φιλανθρωπικού Οργανισμού Διατήρησης της Πανίδας και της Χλωρίδας (CEO, International Wildlife Conservation Charity Fauna & Flora). Ομιλητές ήταν ο Πρέσβης της Ελλάδας στο Ηνωμένο Βασίλειο, κ. Τσαούσης, ο CEO του Fauna & Flora, κ. Kristian Teleki, καθώς και η κυρία Alexandria Miskho, από την ομάδα του κ. John Kerry, ενώ παρόντες ήταν διακεκριμένες προσωπικότητες της Ναυτιλίας και της προστασίας του θαλασσίου περιβάλλοντος, εκπρόσωποι Υπουργείων, καθώς και εκπρόσωποι διεθνών οργανισμών και φορέων, εκπρόσωποι της Κοινωνίας των Πολιτών, αλλά και φορέων χρηματοδότησης για τη γαλάζια οικονομία. Η δεξίωση συγκέντρωσε την προσοχή πολλών διεθνών Media, όπως το BBC News, το TradeWinds, το All about Shipping, το INC Communications κ.ά. Στη διάρκεια της συζήτησης τονίστηκε η ανάγκη για μια νέα σχέση μεταξύ της ανθρωπότητας και της προστασίας της θάλασσας, με στόχο την προστασία της θαλάσσιας βιοποικιλότητας και την εύρεση πρακτικών λύσεων για την αντιμετώπιση της θαλάσσιας ρύπανσης.

Στις 15 Φεβρουαρίου 2024, η Πρόεδρος της Υποεπιτροπής Υδατικών Πόρων, συμμετείχε στο συνέδριο «Thalassa – Από το Αρχιπέλαγος στους Ωκεανούς», που πραγματοποιήθηκε στο Παρίσι από το Οικονομικό Φόρουμ των Δελφών, υπό την αιγίδα της Πρεσβείας της Ελλάδας στη Γαλλία και της μόνιμης αντιπροσωπείας της Ελλάδας στην UNESCO, σε συνδιοργάνωση με το Ινστιτούτο Ωκεανών (Institut de l' Ocean) της Πανεπιστημιακής Συμμαχίας της Σορβόνης και συμμετείχε στον διάλογο για τις δυνατότητες εκμετάλλευσης των

θαλάσσιων πόρων, παρουσιάζοντας τους στόχους της 9^{ης} Παγκόσμιας Διάσκεψης για τους Ωκεανούς. Μίλησε για τους στόχους της Διάσκεψης, την ανάδειξη των κινδύνων που απορρέουν από πρακτικές, όπως η απόρριψη θαλάσσιων απορριμμάτων και η άναρχη και λαθραία αλιεία, αλλά και τον κομβικό ρόλο των ωκεανών στην επισιτιστική ασφάλεια, την περιβαλλοντική ισορροπία και τη βιώσιμη ανάπτυξη. Παράλληλα, επεσήμανε την αγαστή συνεργασία Ελλάδας-Γαλλίας, στο υψηλότερο επίπεδο και τις εξαιρετικές διμερείς σχέσεις σε όλους τους τομείς, μεταξύ αυτών και της προστασίας του θαλάσσιου περιβάλλοντος, η οποία αποτυπώνεται στη συνεργασία του Έλληνα Πρωθυπουργού, κ. Κυριάκου Μητσοτάκη και του Προέδρου της Γαλλικής Δημοκρατίας, κ. Εμανουέλ Μακρόν. Κατά τη διάρκεια του ταξιδιού της, είχε την ευκαιρία να συναντηθεί με τον Γάλλο ομόλογό της, Ειδικό Απεσταλμένο του Προέδρου της Γαλλικής Δημοκρατίας για τους Ωκεανούς, κ. Olivier Poivre d'Arvor, με τον οποίο συζήτησε για τις προκλήσεις της 9^{ης} Παγκόσμιας Διάσκεψης για τους Ωκεανούς, για το κλίμα και τη θαλάσσια ασφάλεια, τη βιώσιμη αλιεία, τη θαλάσσια ρύπανση, τις Βιώσιμες Γαλάζιες Οικονομίες, τη βιωσιμότητα του τουρισμού και της Μεσογείου, με στόχο τη δημιουργία ενός πλαισίου για την καινοτομία και τις κοινές δράσεις σε παγκόσμια κλίμακα.

Εξάλλου, στις αρχές Μαρτίου 2024, η Πρόεδρος της Υποεπιτροπής Υδατικών Πόρων, είχε συνάντηση με τον Πρίγκιπα Αλβέρτο Β΄ στο Μονακό, με κύριο θέμα συζήτησης την προστασία του θαλασσίου περιβάλλοντος, δεδομένης και της ευαισθησίας του Πρίγκιπα Αλβέρτου Β΄ για θέματα φυσικού και θαλασσίου περιβάλλοντος και βιώσιμης ανάπτυξης. Οι δύο πλευρές είχαν την ευκαιρία να ανταλλάξουν απόψεις στα εν λόγω ζητήματα. Ιδιαίτερη αναφορά έγινε και στη διοργάνωση της περιβαλλοντικής αποστολής του Μονακό στη Μεσόγειο, η οποία θα ξεκινήσει τον Οκτώβριο του 2024, με πρώτο σταθμό την Ελλάδα. Η εν λόγω αποστολή εντάσσεται στο πλαίσιο της Δεκαετίας των Ηνωμένων Εθνών για τις Ωκεανογραφικές Επιστήμες.

Στις 7 Μαρτίου, η Πρόεδρος της Υποεπιτροπής, συμμετείχε σε σειρά συναντήσεων με υψηλόβαθμους αξιωματούχους στη συνάντηση των « Blue Leaders» που οργάνωσε η Βέλγικη Προεδρία της Ευρωπαϊκής Ένωσης. Σε αυτό το πλαίσιο, συναντήθηκε με το Αναπληρωματικό Πρωθυπουργό και Υπουργό της Βόρειας Θάλασσας του ΒΕΛΓΙΟΥ, κ. Paul Van Tigchelt, ενώ είχε κατ' ιδίαν συνομιλίες με τον Αναπληρωτή Γενικό Γραμματέα του ΟΗΕ για Νομικά Θέματα κ. Miguel de Serpa Soares και τον Εκτελεστικό Γραμματέα του IOC - UNESCO κ.

Vidar Helgesen. Παράλληλα, είχε συνάντηση με τον Υπουργό Επικρατείας του Ηνωμένου Βασιλείου, αρμόδιο για θέματα Κλίματος, Ενέργειας και Ωκεανών, Λόρδο Μπένιον, καθώς και με τον Υπουργό Περιβάλλοντος του Πράσινου Ακρωτηρίου, κ. Carvalho Silva, με την Ειδική Απεσταλμένη του Βελγίου για τους Ωκεανούς, κυρία Sophie Mirgaux και τον Ειδικό Απεσταλμένο της Γερμανίας για τους Ωκεανούς, κ. Sebastian Unger.

Τα κράτη, που συμμετέχουν στην ομάδα Blue leaders, επιδιώκουν να αναληφθεί άμεση δράση για την προστασία των ωκεανών ενόψει της κλιματικής κρίσης. Προωθούν επίσης πολιτικές και μέτρα για την καταπολέμηση της υπεραλίευσης και της θαλάσσιας ρύπανσης. Στη συνάντησή τους, οι συμμετέχοντες Υπουργοί και αξιωματούχοι τόνισαν την ανάγκη άμεσης κύρωσης της Παγκόσμιας Σύμβασης για τους Ωκεανούς (BBNJ Treaty -Biodiversity Beyond National Jurisdiction), που συνομολογήθηκε το 2023.

Η Πρόεδρος της Υποεπιτροπής Υδατικών Πόρων, συμμετείχε επιπρόσθετα στο 11^ο Ετήσιο “World Ocean Summit” του “Economist”, το οποίο διεξήχθη στη Λισαβόνα, από τις 11 έως τις 13 Μαρτίου 2024. Στο πλαίσιο πάνελ, στις 13 Μαρτίου, μίλησε για την πορεία μετάβασης των επιχειρήσεων προς τη βιωσιμότητα και για τη χρηματοδότηση έργων της Γαλάζιας Οικονομίας. Επίσης, είχε την ευκαιρία διεθνών επαφών όπως η συνάντηση εργασίας στο Υπουργείο Εξωτερικών της Πορτογαλίας, με τον κ. José Guedes de Sousa, Διευθυντή για τους Διεθνείς Οικονομικούς Οργανισμούς σχετικά με τη συμμετοχή της Πορτογαλίας στο ΟΟΟ-9. Επιπρόσθετα, συναντήθηκε με την Εκτελεστική Διευθύντρια του Ευρωπαϊκού Οργανισμού για την Ασφάλεια στη Θάλασσα (EMSA), κυρία Maja Marcovcic Kostelac, στα γραφεία της ευρωπαϊκής υπηρεσίας.

Στις 18 Μαρτίου 2024, η Πρόεδρος της Υποεπιτροπής Υδατικών Πόρων, ταξίδεψε στο Μονακό για να συμμετάσχει στο Monaco Blue Initiative Conference, στη Διάσκεψη που διοργανώνεται κάθε χρόνο από τον Πρίγκιπα Αλβέρτο. Μίλησε για την ενίσχυση των Θαλάσσιων Προστατευόμενων Περιοχών, τον βιώσιμο παράκτιο τουρισμό, την πράσινη ναυτιλία, την ανάγκη αντιμετώπισης της ρύπανσης από πλαστικά και την «πράσινη» μετάβαση της λεκάνης της Μεσογείου και ζήτησε πιο ενεργή συνεργασία για την αειφόρο ανάπτυξη και την προστασία των ωκεανών. Είχε, επίσης, την ευκαιρία να συναντηθεί εκ νέου με τον Πρίγκιπα Αλβέρτο του Μονακό και με εκπροσώπους της πρωτοβουλίας Monaco Blue

Initiative καθώς και συνομιλίες με την κυρία Mahlet Mesfin, Αναπληρώτρια υπουργό για θέματα ωκεανών και αλιείας του Γραφείου Ωκεανών και Διεθνών Περιβαλλοντικών και Επιστημονικών Υποθέσεων του Υπουργείου Εξωτερικών των ΗΠΑ. Συναντήθηκε επίσης με μέλη της ελληνικής κοινότητας που διοργάνωσαν εκδήλωση για τα ξενικά είδη, που εισβάλλουν στη Μεσόγειο λόγω της κλιματικής αλλαγής, όπως το λεοντόψαρο και ο λαγοκέφαλος. Συναντήθηκε επίσης με εκπροσώπους διεθνών οργανισμών, της κοινωνίας των πολιτών, ΜΚΟ, του ιδιωτικού τομέα, της επιστημονικής κοινότητας και των ΜΜΕ, επιδιώκοντας συνέργειες για την προστασία του θαλάσσιου περιβάλλοντος και την ανάπτυξη μιας, πραγματικά, βιώσιμης γαλάζιας οικονομίας.

Εξάλλου, η Υποεπιτροπή Υδατικών Πόρων, εκπροσωπήθηκε από την Πρόεδρό της, κυρία Διονυσία-Θεοδώρα Αυγερινούπουλου, στο 10ο Παγκόσμιο Φόρουμ για το Νερό (10th World Water Forum) στην Ινδονησία για τη εύρεση λύσεων και την αντιμετώπιση προκλήσεων που αφορούν το νερό. Στις 18 με 25 Μαΐου 2024, οι αρχηγοί κρατών, αρχηγοί διεθνών οργανισμών, κυβερνητικοί αξιωματούχοι, ειδικοί μελετητές, επιχειρηματίες και οικονομολόγοι από όλον τον κόσμο μοιράστηκαν τις γνώσεις, τις εμπειρίες και τις πρακτικές τους σχετικά με ένα ευρύ φάσμα θεμάτων σχετικά με το νερό. Κεντρικό θέμα ήταν η «Πρώθηση της κοινοβουλευτικής δράσης για το νερό με στόχο την κοινή ευημερία». Η Πρόεδρος συντόνισε το Πάνελ με θέμα: «Καινοτόμες πρακτικές για δίκαιη και χωρίς αποκλεισμούς πρόσβαση στο νερό». Η συζήτηση ανέδειξε τα εμπόδια που σχετίζονται με τη διαχείριση και αξιοποίηση του νερού, τον ρόλο της τεχνολογίας και της καινοτομίας στην πρόσβαση σε καθαρό νερό, ενώ παράλληλα συζητήθηκαν οι νομοθετικές πρωτοβουλίες και οι καλές πρακτικές που θα εξασφαλίσουν δίκαιη πρόσβαση, χωρίς αποκλεισμούς σε καθαρό νερό.

Στο περιθώριο των εργασιών, η Πρόεδρος της Υποεπιτροπής Υδατικών Πόρων, συναντήθηκε με την υφυπουργό Ναυτιλίας και Φυσικών Πόρων της Ινδονησίας, Δρ. Vini Yulaswati, όπου συζήτησαν τα οφέλη της «μπλε οικονομίας» (blue economy) και αναδείχθηκαν οι δυνητικοί τομείς συνεργασίας μεταξύ των δυο χωρών. Τέλος, συναντήθηκε με τον Δρ. Ashok Kumar Mittal, Βουλευτή της Ινδικής Βουλής, Ιδρυτή και Πρύτανη του «Lovely Professional University», όπου συζητήθηκαν θέματα σχετικά με τη συνεργασία των δυο χωρών στους τομείς της εκπαίδευσης, συμπεριλαμβανομένης της Γαλάζιας Οικονομίας και της προστασίας των ωκεανών.

Στις διήμερες εργασίες της Υψηλού Επιπέδου συνάντησης, που επικεντρώθηκαν στην παγκόσμια δράση για τους ωκεανούς, «Immersed in Change», που πραγματοποιήθηκε στις 7 και 8 Ιουνίου, στο Σαν Χοσέ στην Κόστα Ρίκα, η Πρόεδρος της Υποεπιτροπής Υδατικών Πόρων, εκπροσώπησε την χώρα μας, συμμετέχοντας στη σημαντική αυτή συνάντηση, που ήταν αφιερωμένη στην αντιμετώπιση των προκλήσεων και των ευκαιριών που σχετίζονται με τον ωκεανό. Παράλληλα, συνυπέγραψε, εκ μέρους της Ελλάδας, τη «Διακήρυξη Ειρήνης για τον Ωκεανό», από κοινού, με Υπουργούς, εκπροσώπους Κυβερνήσεων, μέλη της Κοινωνίας των Πολιτών, ακαδημαϊκούς και επιστημονικές κοινότητες από ολόκληρο τον κόσμο. Η Διακήρυξη επιβεβαιώνει τις δεσμεύσεις των χωρών στον 14^ο Στόχο της Βιώσιμης Ανάπτυξης του Ο.Η.Ε., στο πλαίσιο της παγκόσμιας προσπάθειας που φιλοδοξεί να καινοτομήσει σε καίρια ζητήματα, που σχετίζονται με τη «Ζωή στο Νερό» και να επιλύσει πολλά από αυτά (AGENDA 2030), εν όψει και της 3^{ης} Διάσκεψης των Ηνωμένων Εθνών για τους Ωκεανούς, θα πραγματοποιηθεί στη Νίκαια της Γαλλίας τον Ιούνιο του 2025.

Κατά την παραμονή της Προέδρου της Υποεπιτροπής Υδατικών Πόρων στην Κόστα Ρίκα, είχε την ευκαιρία να συναντηθεί, μεταξύ άλλων, με την Υπουργό Κλίματος και Περιβάλλοντος Ηνωμένων Αραβικών Εμιράτων, κυρία Mariam bint Mohammed Almhairi, την Υπουργό Παιδείας, κυρία Katherine Muller και τον Υπουργό Περιβάλλοντος της Κόστα Ρίκα, κ. Arnaldo Andre' Tinoco, την Γενική Γραμματέα ΥΠΕΞ της Κόστα Ρίκα, κυρία Gina Guillen Grillo, τον Βοηθό Γραμματέα του Γραφείου Οικονομικών και Επιχειρηματικών Υποθέσεων του Υπουργείου Εξωτερικών των ΗΠΑ, κ. Ραμίν Τολούι, τον εκπρόσωπο του Τμήματος Ωκεανικών Υποθέσεων και Δικαίου της Θάλασσας (DOALOS), κ. Miguel Soares, τον Γενικό Διευθυντή του Global Environment Facility (GEF), κ. Carlos Manuel Rodriguez, τον πρώην Πρόεδρο της Κόστα Ρίκα, κ. Χοσέ Μαρία Φιγκέρες, μέλος της συμβουλευτικής επιτροπής της UNESCO για τους Ωκεανούς, τη Γενική Γραμματέα Αλιείας της Ευρωπαϊκής Επιτροπής, κυρία Charlina Vitcheva, την κυρία Cynthia Barzuna, Διευθύντρια του Προγράμματος για τους Ωκεανούς του Ocean Action 2030 Coalition του World Resources Institute, την απεσταλμένη για τους Ωκεανούς της Σουηδίας, κυρία Anna Lindstedt, τον απεσταλμένο της Γαλλίας για τους Ωκεανούς, κ. Poivre d' Avrort, τον απεσταλμένο του Γενικού Γραμματέα του ΟΗΕ για τους Ωκεανούς, κ. Peter Thompson, καθώς και την Ελληνίδα πρόξενο στην Κόστα Ρίκα, κυρία Αικατερίνη Δημάδη.

Η διεθνής δράση της Ελλάδας γενικότερα και της Υποεπιτροπής Υδατικών Πόρων ειδικότερα, καθιστά τη χώρα μας συμμετέχοντα και πρωταγωνιστή στα περισσότερα διεθνή δρώμενα, που αφορούν την ορθή διαχείριση των υδατικών και των θαλάσσιων πόρων. Μέσα από αυτές τις διεθνείς και περιφερειακές διαδικασίες η χώρα μας μαθαίνει, αλλά και διδάσκει καλές πρακτικές και, κυρίως, συνεργάζεται και είναι συμμετέτοχος στη λύση των μεγαλύτερων περιβαλλοντικών προβλημάτων, που αντιμετωπίζουμε στην εποχή μας, καθώς η προστασία των θαλασσών και των ωκεανών μας και η παροχή επαρκούς και ποιοτικού νερού για όλους είναι δύο από αυτά.

IV. ΣΥΝΕΔΡΙΑΣΕΙΣ ΤΗΣ ΥΠΟΕΠΙΤΡΟΠΗΣ ΚΑΙ ΚΛΗΘΕΝΤΕΣ ΣΕ ΑΚΡΟΑΣΗ

Η Υποεπιτροπή Υδατικών Πόρων, πραγματοποίησε συνολικά επτά (7) συνεδριάσεις, κατά την Α΄ Σύνοδο της Κ΄ Περιόδου.

Κατά την πρώτη συνεδρίασή της ασχολήθηκε με τον προγραμματισμό του έργου της, ενώ στις συνεδριάσεις, που ακολούθησαν, εκλήθησαν σε ακρόαση, προς ενημέρωση των Μελών της Υποεπιτροπής και υποβολή προτάσεων, Υπουργοί, Υφυπουργοί, Γενικοί και Ειδικοί Γραμματείς Υπουργείων, εκπρόσωποι της περιφερειακής και της Τοπικής Αυτοδιοίκησης, υπηρεσιακοί παράγοντες, πανεπιστημιακοί, εκπρόσωποι φορέων, μη κυβερνητικών περιβαλλοντικών οργανώσεων, καθώς και ειδικοί επιστήμονες. Στις δύο (2) τελευταίες συνεδριάσεις της Α΄ Συνόδου, η Υποεπιτροπή συζήτησε, μεταξύ άλλων, για τη σύνταξη της παρούσας Έκθεσης, τον ορισμό Εισηγητών κατά θέματα και τελικώς την έγκρισή της.

Ειδικότερα:

1. Συνεδρίαση της 17^{ης} Οκτωβρίου 2023

Θέμα ημερήσιας διάταξης:

«Προγραμματισμός των εργασιών της Υποεπιτροπής»

2. Συνεδρίαση της 22^{ας} Νοεμβρίου 2023

Θέμα ημερήσιας διάταξης:

«Ενημέρωση από τον Υφυπουργό Αγροτικής Ανάπτυξης και Τροφίμων, κ. Διονύσιο Σταμενίτη, για τη διαχείριση των υδάτινων πόρων στον αγροτικό τομέα, υπό την απειλή της κλιματικής κρίσης»

Τα Μέλη της Επιτροπής ενημέρωσαν οι κ.κ.: Διονύσιος Σταμενίτης, Υφυπουργός Αγροτικής Ανάπτυξης και Τροφίμων και Δημήτριος Παπαγιαννίδης, Γενικός Γραμματέας Ενωσιακών Πόρων και Υποδομών, του Υπουργείου Αγροτικής Ανάπτυξης και Τροφίμων.

3. Συνεδρίαση της 24^{ης} Ιανουαρίου 2024

Θέματα ημερήσιας διάταξης:

- α. Τα συμπεράσματα της 28ης Διάσκεψης των Κρατών - Μερών της Σύμβασης - Πλαίσιο των Ηνωμένων Εθνών για την Κλιματική Αλλαγή (UNFCCC COP28) με έμφαση στη βιώσιμη ναυτιλία.
- β. Η 9^η Παγκόσμια Διάσκεψη «Our Ocean Conference», που θα φιλοξενηθεί στην Ελλάδα.»

Τα Μέλη της Επιτροπής ενημέρωσαν οι κ.κ.: Αριστοτέλης Αϊβαλιώτης, Γενικός Γραμματέας Ενέργειας και Ορυκτών Πρώτων Υλών του Υπουργείου Περιβάλλοντος και Ενέργειας, Δρ. Στυλιανός Μπίκος, Διευθυντής του Ενεργειακού Κέντρου Ικανοτήτων (EKI), Καθηγητής Αντώνιος Κοκόσης, Συντονιστής Μελέτης του EKI, Δρ. Κωνσταντίνος Ρόκκος, Πρόεδρος και Διευθύνων Σύμβουλος της TST INTERNATIONAL S.A., Δημήτριος Θεοδοσίου, Συνιδρυτής της DANAOS Management Consultants S.A. και Νικόλαος Πήττας, Μέλος ομάδας EKI – PHD μηχανολόγος/αεροναυπηγός Πανεπιστήμιο Πατρών. Επίσης, παρευρέθηκαν οι κυρίες: Ολυμπία Σαββίδου - Υπεύθυνη Εταιρικής Επικοινωνίας του EKI και Άλκηστis Σκαλαίου - Εκτελεστική Βοηθός του EKI.

4. Συνεδρίαση της 26^{ης} Ιουνίου 2024

Θέματα ημερήσιας διάταξης:

«Ενημέρωση για:

- α. την 9η Διεθνή Διάσκεψη “Our Ocean Conference” (Αθήνα, 15-17.04.2024),
- β. την Υψηλού Επιπέδου Συνάντηση για τους Ωκεανούς “Immersed in Change” (Σαν Χοσέ / Κόστα Ρίκα, 7-8.06.2024),
- γ. την απόφαση του Διεθνούς Δικαστηρίου για το Δίκαιο της Θάλασσας,
- δ. την υπόθεση του «Sea Diamond», στη Σαντορίνη,
- ε. το 10^ο Παγκόσμιο Συνέδριο για το νερό (Μπαλί / Ινδονησία, 18-25.05.2024)».

Τα Μέλη της Επιτροπής ενημέρωσαν οι κ.κ.: Πέτρος Βαρελίδης, Γενικός Γραμματέας Φυσικού Περιβάλλοντος και Υδάτων, του Υπουργείου Περιβάλλοντος και Ενέργειας, Πρέσβης Μαρία Θεοφίλη, Δ΄ Γενική Διευθύντρια Διεθνών Οργανισμών και Διεθνούς Ασφάλειας και Συνεργασίας του Υπουργείου Εξωτερικών, Μιχαήλ Σκούλλος, Επικεφαλής της Επιστημονικής Ομάδας του OCC-9 (Our Ocean Conference – 9), Χαράλαμπος Σημαντώνης, Πρόεδρος της Ένωσης Εφοπλιστών Ναυτιλίας Μικρών Αποστάσεων (EENMA), Νικόλαος Θεράππος, Επικεφαλής της ελληνικής αποστολής των Ελλήνων Νέων στο OOC-9, (Our Ocean Conference - 9), Όλγα Σταυροπούλου, Γενική Διευθύντρια της Ελληνικής Ένωσης Προστασίας Θαλασσίου Περιβάλλοντος (HELMERA), Δρ Αγγελική Κοσμοπούλου, Εκτελεστική Διευθύντρια του Κοινωφελούς Ιδρύματος Αθανασίου Κ. Λασκαρίδη, John Kerry, Πρώην Υπουργός Εξωτερικών των Ηνωμένων Πολιτειών της Αμερικής, Cynthia Barzuna, Επικεφαλής για τους Ωκεανούς του Ινστιτούτου για τους Παγκόσμιους Πόρους (World Resources Institute – WRI), Alfredo Jiron, Επικεφαλής για τους Ωκεανούς του Παγκόσμιου Οικονομικού Forum (World Economic Forum – WEF), Jessie Turner, Επικεφαλής της Διεθνούς Συμμαχίας για την Αντιμετώπιση της Οξίνισης των Ωκεανών (International Alliance to Combat Ocean Acidification). Επίσης, παρευρέθηκε και ο κ. Σπυρίδων Κουρούπης, Σύμβουλος Επικοινωνίας της Ένωσης Εφοπλιστών Ναυτιλίας Μικρών Αποστάσεων (EENMA).

5. Συνεδρίαση της 2^{ας} Ιουλίου 2024

Θέμα ημερήσιας διάταξης:

«Τρέχοντα ζητήματα ΕΥΔΑΠ»

Τα Μέλη της Επιτροπής ενημέρωσε ο κ.: Χαράλαμπος Σαχίνης, Διευθύνων Σύμβουλος ΕΥΔΑΠ.

6. Συνεδρίαση της 10^{ης} Σεπτεμβρίου 2024

Θέματα ημερήσιας διάταξης:

«Α. Αντιμετώπιση της λειψυδρίας.

Β. Ενημέρωση για την περιβαλλοντική κατάσταση της λίμνης Κάρλα και τα ιχθυοαποθέματα.

Γ. Συζήτηση σχετικά με τη σύνταξη της Έκθεσης της Υποεπιτροπής (άρθρο 43Α παρ. 6 του Κανονισμού της Βουλής) και ορισμός Εισηγητών κατά θέματα.»

Τα Μέλη της Επιτροπής ενημέρωσαν οι κ.κ.: Βασίλειος - Πέτρος Σπανάκης, Υφυπουργός Εσωτερικών, Διονύσιος Σταμενίτης, Υφυπουργός Αγροτικής Ανάπτυξης και Τροφίμων, Σάββας Χιονίδης, Γενικός Γραμματέας Αυτοδιοίκησης και Αποκέντρωσης του Υπουργείου Εσωτερικών, Πέτρος Βαρελίδης, Γενικός Γραμματέας Φυσικού Περιβάλλοντος και Υδάτων του Υπουργείου Περιβάλλοντος και Ενέργειας, Καθηγητής Μιχαήλ Σκούλλος, Πρόεδρος της Global Water Partnership - Mediterranean και Πρόεδρος του Μεσογειακού Γραφείου Πληροφόρησης για το Περιβάλλον, τον Πολιτισμό και την Αειφόρο Ανάπτυξη (MIO-ECSDE), Πανταζής Γεωργίου, Καθηγητής του Τμήματος Γεωπονίας στο Αριστοτέλειο Πανεπιστήμιο Θεσσαλονίκης (Α.Π.Θ.) και Παναγιώτης Παρασκευόπουλος, Πρόεδρος του Δ.Σ. του Γενικού Οργανισμού Εγγείων Βελτιώσεων Πηνειού- Αλφειού (ΓΟΕΒ).

7. Συνεδρίαση της 2^{ας} Οκτωβρίου 2024

Θέμα ημερήσιας διάταξης:

«Συζήτηση επί των εισηγήσεων που θα συμπεριληφθούν στην Έκθεση της Υποεπιτροπής (άρθρο 43Α παρ. 6 του Κανονισμού της Βουλής) και έγκριση αυτής.»

V. ΕΙΣΗΓΗΣΕΙΣ

1. «Ενημέρωση από τον Υφυπουργό Αγροτικής Ανάπτυξης και Τροφίμων, κ. Διονύσιο Σταμενίτη, για τη διαχείριση των υδάτινων πόρων στον αγροτικό τομέα, υπό την απειλή της κλιματικής κρίσης»

Εισηγητές: Μάρκος Καφούρος και Κομνηνός Δελβερούδης, Μέλη της Υποεπιτροπής

I. Εισαγωγή

Κατά τη συνεδρίαση της Υποεπιτροπής Υδατικών Πόρων της Ειδικής Μόνιμης Επιτροπής Προστασίας του Περιβάλλοντος, σχετικά με τον θεματικό κύκλο «Η διαχείριση των υδάτινων πόρων στον αγροτικό τομέα, υπό την απειλή της κλιματικής κρίσης», τα Μέλη της Υποεπιτροπής ενημερώθηκαν από τον Υφυπουργό Αγροτικής Ανάπτυξης και Τροφίμων, κ. Διονύσιο Σταμενίτη και τον Γενικό Γραμματέα Ενωσιακών Πόρων και Υποδομών, του Υπουργείου Αγροτικής Ανάπτυξης και Τροφίμων, κ. Δημήτριο Παπαγιαννίδη.

Κατά τη διάρκεια της συνεδρίασης, συζητήθηκε η διαχείριση των υδατικών πόρων στον αγροτικό τομέα, υπό την απειλή της κλιματικής κρίσης. Αναλυτικότερα, υπήρξε ενημέρωση για το πώς βλέπει το Υπουργείο Αγροτικής Ανάπτυξης και Τροφίμων το θέμα της διαχείρισης του αγροτικού ύδατος, καθώς και τις εξελίξεις που υπάρχουν στις υποδομές μας. Συγκεκριμένα, τα προβλήματα που προκαλεί η κλιματική κρίση, ιδιαιτέρως στην αγροτική παραγωγή, η διαχείριση των υδάτων και οι καλλιεργητικές μέθοδοι που εφαρμόζονται, η αντιπλημμυρική θωράκιση περιοχών που έχουν μεγαλύτερη ανάγκη προστασίας, η έλλειψη επαρκών υποδομών ύδατος και καλλιεργητικών πρακτικών που οδηγούν σε κρίσιμη απώλεια υδατικών πόρων, ο ρόλος που διαδραματίζει η τεχνολογία στην αγροτική παραγωγή, καθώς και τα θέματα ΤΟΕΒ, αποτέλεσαν ζητήματα εκτεταμένης συζήτησης και προβληματισμού.

II. Ενημέρωση από τον Υφυπουργό Αγροτικής Ανάπτυξης και Τροφίμων, κ. Διονύσιο Σταμενίτη

Ο κ. Σταμενίτης, αφού έκανε μια σύντομη αναφορά στο ιστορικό του ζητήματος, αλλά και στο θεσμικό πλαίσιο, επεκτάθηκε στο θέμα της γεωργίας, η οποία αυτονόητα συνδέεται με το νερό και εστίασε στο μεγαλύτερο πρόβλημα που αντιμετωπίζει η γεωργία σε σχέση με τους υδάτινους πόρους, που δεν είναι άλλο

από την έντονη εποχική ανισοκατανομή μεταξύ διαθεσιμότητας νερού και ζήτησής του για αρδευτική χρήση.

Τονίζοντας το γεγονός ότι το 83% της συνολικής κατανάλωσης νερού στην Ελλάδα, αφορά την κατανάλωση νερού στη γεωργία, ο Υφυπουργός έκανε κατανοητό το πόσο σημαντική είναι η προσπάθεια για καλύτερη διαχείριση και αποδοτικότερη χρήση του νερού στη γεωργία και αντιθέτως, πόσο καταστροφική και επιζήμια είναι η λανθασμένη επιλογή τρόπου άρδευσης, καθώς και η δυσλειτουργία των αρδευτικών δικτύων.

Ταυτόχρονα, ο κ. Διονύσιος Σταμενίτης υπογράμμισε τη ζημιά που επιφέρουν τα ολοένα συχνότερα και εντονότερα ακραία καιρικά φαινόμενα που συνδέονται με την κλιματική αλλαγή, όπως είναι οι πλημμύρες, αλλά και οι ξηρασίες και επισήμανε πιθανές λύσεις για την αντιμετώπισή τους. Για παράδειγμα, ανέφερε τα εγχειροβελτιωτικά έργα, όπως είναι τα στραγγιστικά και αρδευτικά δίκτυα, ως αντιπλημμυρικά μέτρα, αλλά και την προσαρμογή των αρδευτικών πρακτικών, με την απαραίτητη παρακολούθηση και με την εφαρμογή κατάλληλων μεθόδων και τη χρήση κατάλληλων εργαλείων, ως μέτρα κατά της ανομβρίας.

Επιπρόσθετα, ο κ. Υφυπουργός Αγροτικής Ανάπτυξης και Τροφίμων, έδωσε έμφαση στη σημασία της ιεράρχησης των λαμβανόμενων μέτρων και της παροχής κινήτρων για προσαρμογές της γεωργίας στην κλιματική αλλαγή, όπως είναι η επιλογή καλλιεργειών με μικρότερες απαιτήσεις σε νερό ή η ανάπτυξη δραστηριοτήτων και χρήσεων γης που είναι συμβατές με τοπικούς διαθέσιμους υδάτινους πόρους. Τα παραπάνω, μαζί με άλλες δράσεις, όπως είναι η αειφόρος διαχείριση φυσικών πόρων, η αποτελεσματική χρήση του νερού και η μείωση άντλησης των υδροφόρων οριζόντων, περιλαμβάνονται ήδη στην εθνική στρατηγική για την προσαρμογή της γεωργίας στην κλιματική αλλαγή, όπως διευκρίνισε ο Υφυπουργός.

Στη συνέχεια, ο κ. Διονύσιος Σταμενίτης αναφέρθηκε συγκεκριμένα στα μέτρα που λαμβάνει το Υπουργείο Αγροτικής Ανάπτυξης και Τροφίμων, στοχεύοντας κυρίως στην αποτελεσματική χρήση των φυσικών πόρων. Πιο αναλυτικά, ανέφερε ως στόχους την ορθολογική διαχείριση των φυσικών πόρων και τη βελτίωση της ανθεκτικότητας στην κλιματική κρίση, τις επενδύσεις σε υποδομές που αποσκοπούν στην ανάπτυξη και τον εκσυγχρονισμό της γεωργίας, τη χρηματοδότηση μέσω εθνικών και ενωσιακών πόρων για εγχειροβελτιωτικά έργα, τη δημιουργία ταμιευτήρων νερού για τη συγκράτηση χειμερινών απορροών και

τη διάθεση αυτών σε θερινές κυρίως περιόδους ξηρασίας. Η αντικατάσταση υπαρχόντων πετपालιωμένων δικτύων άρδευσης με την ταυτόχρονη εφαρμογή μεθόδων άρδευσης υψηλής αποδοτικότητας, η καλύτερη διαχείριση της απόληξης του νερού που χρησιμοποιείται στη γεωργία και η καταφυγή σε εναλλακτικές πηγές νερού, όπως είναι τα ανακυκλωμένα ύδατα, αποτελούν, σύμφωνα με την ενημέρωση του Υφυπουργού, προτεραιότητα για το Υπουργείο Αγροτικής Ανάπτυξης και Τροφίμων (ΥΠ.Α.Α.Τ.), ώστε να εξοικονομηθεί αρδευτικό νερό.

Κλείνοντας, ο κ. Διονύσιος Σταμενίτης αποσαφήνισε ότι για τη βελτίωση και τον εκσυγχρονισμό του δικτύου αρδευτικών έργων, έχει γίνει συγκέντρωση όλων των μελετών και των αναγκών που υπάρχουν και έχει βρεθεί και το απαραίτητο, για την υλοποίησή τους, χρηματοδοτικό εργαλείο. Διευκρινιστικά, ανέφερε τη χρήση του Προγράμματος Αγροτικής Ανάπτυξης, των ΣΔΙΤ και του Ταμείου Ανάκαμψης, ώστε να χρησιμοποιηθούν οι απαιτούμενοι πόροι για τη χρηματοδότηση των μεγάλων αρδευτικών έργων που έχει ανάγκη η γεωργία και η αγροτική παραγωγή.

III. Ενημέρωση από τον Γενικό Γραμματέα Ενωσιακών Πόρων και Υποδομών του Υπουργείου Αγροτικής Ανάπτυξης και Τροφίμων, κ. Δημήτριο Παπαγιαννίδη

Παίρνοντας τον λόγο, ο κ. Δημήτριος Παπαγιαννίδης συμφώνησε με τον κ. Διονύσιο Σταμενίτη στο πόσο σημαντική είναι η Διαχείριση των Υδάτινων Πόρων για το Υπουργείο Αγροτικής Ανάπτυξης και Τροφίμων, καθώς το μεγαλύτερο ποσοστό του νερού στη χώρα, απορροφάτε από τη γεωργία. Επομένως, η καλή διαχείριση που έχει στόχο την προμήθεια επαρκούς ποσότητας και καλής ποιότητας νερού για τις ανάγκες των πολιτών, οδηγεί στη βελτίωση του βιοτικού επιπέδου. Σημαντικό ρόλο προς την κατεύθυνση αυτή, παίζει η διαχείριση των εθνικών πόρων που οδηγεί σε ικανοποιητική προστασία από ακραία υδρολογικά φαινόμενα. Στη συνέχεια, ο Γενικός Γραμματέας κ. Δημήτριος Παπαγιαννίδης αναφέρθηκε στη νέα Κοινή Αγροτική Πολιτική (ΚΑΠ) και εξήγησε ότι έχει επτά προτεραιότητες, με βασική την πέμπτη. Η συγκεκριμένη προτεραιότητα δίνει ιδιαίτερο βάρος στην αγροτική ανάπτυξη με φιλοπεριβαλλοντικό τρόπο και μετριασμό των επιπτώσεων της κλιματικής αλλαγής στην Ελλάδα. Κατόπιν, ο Γενικός Γραμματέας, κ. Δημήτριος Παπαγιαννίδης, ανέπτυξε συγκεκριμένα τους στόχους του Προγράμματος ΥΔΩΡ 2.0, που στηρίζεται από τις Συμπράξεις Δημοσίου και Ιδιωτικού Τομέα (ΣΔΙΤ), αλλά και από το Υπουργείο Αγροτικής Ανάπτυξης και Τροφίμων (ΥΠΑΑΤ) που χρηματοδοτεί τα έργα μέσω του

Ευρωπαϊκού Γεωργικού Ταμείου και μέσω του Οργανισμού Πληρωμών του γνωστού Οργανισμού Πληρωμών και Ελέγχου Κοινοτικών Ενισχύσεων Προσανατολισμού και Εγγυήσεων (ΟΠΕΚΕΠΕ).

Επιγραμματικά, ανάμεσα στους δεκαπέντε στόχους του Προγράμματος ΥΔΩΡ 2.0, ο κ. Δημήτριος Παπαγιαννίδης αναφέρθηκε στην αντιμετώπιση σε βάθος χρόνου του ελλείμματος νερού, κυρίως στην ανατολική πλευρά της Ελλάδας, στην αξιοποίηση, με τρόπο φιλικό προς το περιβάλλον, των επιφανειακών διαθέσιμων πόρων, στον περιορισμό και την αντικατάσταση εκμετάλλευσης των υπογείων υδάτων από παράνομες ή νόμιμες γεωτρήσεις, στη βελτίωση της διαχείρισης και στην ώθηση σε εναλλακτικά και ανταγωνιστικά προϊόντα γεωργίας, που είναι για παράδειγμα Προϊόντα Ονομαστικής Προέλευσης (ΠΟΠ), Προστασίας Γεωγραφικής Ένδειξης (ΠΓΕ) και βιολογικά. Αναφέρθηκε, επίσης, σε παράλληλες δραστηριότητες, δηλαδή αξιοποίηση υδατικών πόρων για πολλαπλούς λόγους, όπως αγροτουρισμό, ιχθυοκαλλιέργεια, υδροηλεκτρικές εγκαταστάσεις, αθλητισμό, κ.λπ.. Άλλοι στόχοι που επιπώθηκαν είναι η ενίσχυση του αγροτικού εισοδήματος, η αύξηση των εξαγωγών και ο περιορισμός των εισαγωγών, η διασφάλιση πιο φιλικών μέσων προμήθειας νερού, όπως κάποια που δεν χρειάζονται άντληση, η ενίσχυση της προσβασιμότητας και της κοινωνικής ένταξης των πολιτών, κατά προτίμηση νέων αγροτών, μέσω των έργων. Τονίστηκε, τέλος, η προσπάθεια, μέσω του προγράμματος, να βοηθηθούν οι αστικοί πληθυσμοί ως προς την αντιπλημμυρική προστασία και την απόκτηση ποιοτικού νερού. Ως παράδειγμα δόθηκε το φράγμα του Σμοκόβου, χάρη στο οποίο προφυλάχθηκαν περιοχές της Θεσσαλίας από τις καταστροφικές πλημμύρες.

Πριν περάσει στην παρουσίαση έργων και σημαντικών υποδομών, ο κ. Δημήτριος Παπαγιαννίδης επιβεβαίωσε ότι με την έγκριση της τροποποίησης ως προς το Ταμείο Ανάκαμψης, οι αγρότες δε θα επιβαρυνθούν διόλου οικονομικά για την υλοποίηση, συντήρηση και βελτίωση των έργων, για τα οποία προβλέπεται ανεξάρτητος μηχανικός σε όλα.

Ακολούθησε η παρουσίαση διαφόρων έργων μεγάλης κλίμακας, προσαρμοσμένα στην κλιματική αλλαγή και στην περιβαλλοντική προστασία, ενταγμένα στο Ταμείο Ανάκαμψης και Ανθεκτικότητας, ενώ σημειώθηκε πως υπάρχουν και άλλα έργα σε αναμονή να ενταχθούν μελλοντικά και έπειτα από βελτίωση των χρηματοοικονομικών συνθηκών της χώρας.

IV. Προτάσεις-Τοποθετήσεις Βουλευτών

Μετά τις ενημερωτικές εισηγήσεις του Υφυπουργού Αγροτικής Ανάπτυξης και Τροφίμων κ. Διονυσίου Σταμενίτη και του Γενικού Γραμματέα Ενωσιακών Πόρων και Υποδομών του Υπουργείου Αγροτικής Ανάπτυξης και Τροφίμων κ. Δημητρίου Παπαγιαννίδη, τον λόγο έλαβε ο Βουλευτής Κυκλάδων κ. Μάρκος Καφούρος.

Ο Βουλευτής Κυκλάδων κ. Μάρκος Καφούρος, ξεκίνησε την τοποθέτηση του από τη φράση του Γενικού Γραμματέα Αγροτικής Ανάπτυξης και Τροφίμων, κ. Δημητρίου Παπαγιαννίδη ότι, η κλιματική αλλαγή ήρθε για να μείνει, συμπληρώνοντας ότι, ήρθε για να μείνει φέρνοντας και τις συνέπειες της που είναι η ξηρασία και η ερημοποίηση.

Αναφερόμενος στις Κυκλάδες, εξέφρασε την ιδιαίτερη αγωνία του για τις ήδη ορατές επιπτώσεις της παρατεταμένης ανομβρίας και τον φόβο ότι οδεύουμε σε συνθήκες ξηρασίας και ερημοποίησης, που θα επιφέρουν δυσμενή αποτελέσματα έως και ολοκληρωτική καταστροφή στον πρωτογενή τομέα. Δεδομένου μάλιστα ότι ο τουρισμός είναι η ναυαρχίδα της ελληνικής οικονομίας, ο κ. Καφούρος επεσήμανε ότι ένα τέτοιο πλήγμα για τα νησιά θα έχει και τρομερές επιπτώσεις στο Ακαθάριστο Εθνικό Προϊόν (Α.Ε.Π.).

Ο Βουλευτής Κυκλάδων έθεσε ως βασική προτεραιότητα την εκπόνηση και εφαρμογή ενός Εθνικού Στρατηγικού Σχεδιασμού για την προστασία της νησιωτικής Ελλάδας από τη λειψυδρία. Κατέθεσε ως πρόταση, τον σχεδιασμό ενός προγράμματος για τη δημιουργία μικρών ή μεγάλων έργων συλλογής και αποταμίευσης των απορροών, ανάλογα με τη γεωμορφολογία του κάθε νησιού. Επίσης πρότεινε την αξιοποίηση των νερών των βιολογικών σταθμών προς άρδευση των καλλιεργειών και την κατασκευή παράλληλων δικτύων άρδευσης.

Η Βουλευτής Ευρυτανίας κυρία Θωμαΐς (Τζίνα) Οικονόμου, τόνισε το παράδοξο της ύπαρξης πολλών προβλημάτων ύδρευσης σε μια περιοχή με πολύ πλούσιο υδάτινο στοιχείο, γεγονός που το αποδίδει στην παλαιότητα ή και στην πλήρη ανυπαρξία έργων. Ανέφερε μάλιστα συγκεκριμένα χωριά του νομού που αντιμετωπίζουν μέχρι και σοβαρό πρόβλημα λειψυδρίας, όπως για παράδειγμα η Επισκοπή, που ενώ βρίσκεται πάνω στη μεγαλύτερη τεχνητή λίμνη της χώρας, αντιμετωπίζει τεράστιο πρόβλημα ύδρευσης.

Σύμφωνα με την κυρία Θωμαΐ (Τζίνα) Οικονόμου πρέπει να δοθεί ιδιαίτερη βαρύτητα στο σχέδιο διαχείρισης λεκανών απορροής ποταμών του υδατικού

διαμερίσματος της Δυτικής Στερεάς Ελλάδος και να ξεκινήσει άμεσα η αναθεώρηση του.

Σημαντική είναι επίσης και η αντίστοιχη στρατηγική μελέτη περιβαλλοντικών επιπτώσεων που αναμένεται να δημοσιευτεί από τη Γενική Διεύθυνση Υδάτων του Υπουργείου Περιβάλλοντος και Ενέργειας, η οποία θεωρεί ότι θα αποτελέσει μια καλή βάση για τη διαχείριση των υδατικών πόρων στην περιοχή τόσο για την άρδευση γεωργικών εκτάσεων αλλά κυρίως για την κτηνοτροφία που είναι ιδιαίτερος αναπτυγμένη, καθώς και για την ύδρευση των απομονωμένων οικισμών.

Για τις ορατές επιπτώσεις της κλιματικής αλλαγής στα υδατικά οικοσυστήματα, μίλησε η Βουλευτής Λασιθίου κυρία Αικατερίνη (Κατερίνα) Σπυριδάκη, υπογραμμίζοντας ότι ήδη πλήττουν τη χώρα μας και επανέλαβε τις προτάσεις για ενιαίο φορέα διαχείρισης των υδάτινων πόρων και τη δημιουργία task force κατά τα ευρωπαϊκά πρότυπα για τη διαχείριση και την αποκατάσταση των ζημιών.

Αναφερόμενη στην εκλογική της περιφέρεια, τον νομό Λασιθίου, τόνισε τα σοβαρά προβλήματα και τη μεγάλη μείωση στη φετινή παραγωγή ελαιόλαδου, της τάξεως του 70% - 80%, η οποία οφείλεται στο ιδιαίτερα ξηρό και θερμό καλοκαίρι και στη λειψυδρία. Τα παραπάνω έχουν φέρει σε απόγνωση τους ελαιοπαραγωγούς του νομού, οι οποίοι βλέπουν δραματική μείωση στο εισόδημά τους.

Η κυρία Αικατερίνη (Κατερίνα) Σπυριδάκη άσκησε κριτική στην Κυβέρνηση και συγκεκριμένα έκανε λόγο για καθυστερήσεις στην κατασκευή σύγχρονων και ανθεκτικών εγγειοβελτιωτικών έργων στο νομό και έφερε ως παράδειγμα την απένταξη από το Ταμείο Ανάκαμψης και Ανθεκτικότητας του φράγματος των Μπραμιανών, ένα σημαντικό έργο για την κάλυψη των αναγκών της πλούσιας παραγωγής κηπευτικών που χαρακτηρίζει την περιοχή. Τέλος, έθεσε ερωτήματα και για την πορεία ολοκλήρωσης των έργων των Χοχλακίων και του Αϊ Γιάννη.

Ο Βουλευτής Ανατολικής Αττικής κ. Εμμανουήλ (Μανώλης) Χριστοδουλάκης, εξ αφορμής της καταστροφικής κακοκαιρίας Daniel που έπληξε τη Θεσσαλία, έκανε λόγο για την ανάγκη συστημικών αλλαγών στον αγροτικό τομέα, αλλαγής αγροτικού μοντέλου και για μία ολοκληρωμένη εθνική αγροδιατροφική πολιτική, ενώ έθεσε ως βάση την πρόσφατη μελέτη της Greenpeace για την αναγέννηση της αγροτικής παραγωγής στη Θεσσαλία.

Αναφέρθηκε επίσης, στην άμεση συσχέτιση της γεωργικής δραστηριότητας και των περιβαλλοντικών συνθηκών, γεγονός που επισημαίνεται ιδιαίτερα και στην Κοινή Αγροτική Πολιτική ήδη από το 1992.

Ο κ. Εμμανουήλ (Μανώλης) Χριστοδουλάκης, τόνισε το ζήτημα της πίεσης στα γεωργικά εισοδήματα εξαιτίας της προβλεπόμενης αύξησης, έως το 2030, στις διεθνείς τιμές των γεωργικών εμπορευμάτων και έθεσε μια σειρά ερωτημάτων όπως: Ποιες πολιτικές προβλέπονται, κυρίως στον άξονα των Δημοσίων Επενδύσεων, για την ορθολογική διαχείριση των υδάτων, όπως για παράδειγμα η κατασκευή ταμιευτήρων για τη συγκράτηση των υδάτων και ο εκσυγχρονισμός των αρδευτικών δικτύων για τη μείωση των απωλειών. Ποια είναι η πορεία του ερευνητικού έργου Agroclima water που υλοποιείται από το Ινστιτούτο Εδαφοϋδατικών πόρων του Ελληνικού Γεωργικού Οργανισμού «Δήμητρα», ετοπτευόμενου από το Υπουργείο Αγροτικής Ανάπτυξης και Τροφίμων και αν υπάρχει χρονοδιάγραμμα υλοποίησης του έργου για την υπογειοποίηση του αρδευτικού δικτύου της Ηλείας.

Η Βουλευτής Β΄ Πειραιά κυρία Διαμάντω Μανωλάκου υπερθεμάτισε στη δεδομένη έλλειψη νερού και στη μεγάλη ανάγκη για έργα τα οποία θα μπορούσαν να συμβάλλουν στην εξοικονόμηση, ανέφερε δε πως ήδη εκσυγχρονίζονται αρδευτικά δίκτυα και δημιουργούνται καινούργια, αλλά θα πρέπει να δούμε και τι δυνατότητες υπάρχουν παραπέρα.

Υπογράμμισε το γεγονός της διαχρονικής διαφωνίας του Κ.Κ.Ε. με τη μέθοδο ΣΔΙΤ και επανέλαβε την πρόταση του κόμματος της για τη δημιουργία κρατικού φορέα.

Τέλος, αναφέρθηκε στα έργα για τα δύο Αρδευτικά δίκτυα, της Υπέρειας στο Νομό Λάρισας και των Ορφανών στο Νομό Καρδίτσας και συγκεκριμένα για το εάν συμπεριλαμβάνονται στο Αρδευτικό δίκτυο Υπέρειας και οι πλημμυρισμένες γεωργικές εκτάσεις που μέχρι σήμερα δεν μπορούν να καλλιεργηθούν, ενώ έθεσε στον Υπουργό το ερώτημα αν υπάρχει κίνδυνος με τα έργα αυτά να ακριβύνει το αρδευτικό νερό.

Ο Βουλευτής του Β3΄ Νοτίου Τομέα Αθηνών κ. Σπυρίδων Μπιμπίλας τόνισε τη μεγάλη σημασία που πρέπει να δοθεί στη διαχείριση των υδάτων και τις καλλιεργητικές μεθόδους που εφαρμόζονται καθώς και στην αντιπλημμυρική θωράκιση όλων των περιοχών της Ελλάδας, συμπεριλαμβανομένων και των πόλεων.

Ανέφερε, επίσης, ως εξίσου σημαντικό και το θέμα της ρύπανσης, όπου πρέπει να εστιάσουμε στην πρόληψη από τις σημειακές πηγές, η μόλυνση των οποίων προέρχεται κυρίως από τα νιτρικά λιπάσματα, τα βαρέα μέταλλα και τα φυτοφάρμακα, καθώς, επίσης, να δοθεί προσοχή στην υποβάθμιση των γεωργικών, τουριστικών και αστικών δραστηριοτήτων που είναι από τις κύριες αιτίες της ραγδαίας μείωσης της βιοποικιλότητας σε παγκόσμιο επίπεδο.

Ο κ. Σπυρίδων Μπιμπίλας έθεσε το ζήτημα των ποταμών, των πόλεων και ρώτησε τον Υφυπουργό Αγροτικής Ανάπτυξης και Τροφίμων κ. Διονύσιο Σταμενίτη, αν υπάρχει σχεδιασμός για την πρόληψη τους και ειδικότερα για τα ποτάμια της Αθήνας, καθώς έχουν διατυπωθεί από ειδικούς φόβοι για πλημμύρες σε περίπτωση κακοκαιρίας αντίστοιχης με αυτήν που έπληξε πρόσφατα την Θεσσαλία, εξαιτίας των υπογειοποιήσεων των ποταμών και του «μπαζώματος» των ρεμάτων της Αττικής.

Ο Βουλευτής Πιερίας, κ. Κομνηνός Δελβερούδης, τοποθετήθηκε επί της παρουσίασης του υφυπουργού Αγροτικής Ανάπτυξης και Τροφίμων των επτά (7) μεγάλων εγγειοβελτιωτικών έργων μέσω ΣΔΙΤ. Αναφορικά με το σημείο ότι τα έργα αυτά δεν θα επιβαρύνουν καθόλου τους αγρότες, οι οποίοι θα έχουν ανταποδοτικά οφέλη από αυτά και δεδομένου ότι και οι ιδιώτες επενδυτές θα έχουν, λογικά, κάποια προσδοκία ανταποδοτικότητας από την επένδυσή τους, ο κ. Δελβερούδης εξέφρασε την απορία, ποιοι τελικά θα επιβαρύνονται από τα έργα και αν εν τέλει επιβαρυνθεί η ίδια η βιωσιμότητά τους.

Τέλος, συμπλήρωσε ότι εφόσον το 30% για την κατασκευή, λειτουργία και συντήρηση των έργων, θα καλυφθεί από πόρους του Ταμείου Ανάκαμψης, αυτό σημαίνει ότι το υπόλοιπο 70% θα επιβαρύνει τον κρατικό προϋπολογισμό.

V. Συμπεράσματα και νέες προτάσεις

Η εξασφάλιση του νερού και η διαρκής προσπάθεια αναζήτησής του, είναι μια διαδικασία που με τον χρόνο γίνεται ολοένα και δυσκολότερη. Η παραγωγική διαδικασία κοντεύει να καταστραφεί, λόγω έλλειψης νερού στα αρδευόμενα αγροτεμάχια.

Οι επιπτώσεις της κλιματικής αλλαγής είναι φανερές στους υδατικούς πόρους λόγω των ακραίων φαινομένων, όπως πλημμύρες και ξηρασίες. Με δεδομένο πως περισσότερο από το 80% του νερού καταναλώνεται στη γεωργία, γίνεται

επιβεβλημένη η ορθολογική και αποδοτικότερη χρήση του νερού στον τομέα αυτό.

Στην εθνική πολιτική για τα ύδατα ανήκει η εκπόνηση σχεδίων διαχείρισης λεκανών απορροής, η στήριξη για επενδύσεις σε υποδομές και στο εθνικό αρδευτικό δίκτυο, ο σχεδιασμός συστημάτων εξοικονόμησης νερού, εκσυγχρονισμού υφιστάμενων αρδευτικών δικτύων και η δημιουργία ταμιευτήρων νερού για τη συγκράτηση των χειμερινών απορροών, εφόσον μάλιστα σε κάποιες περιοχές οι υδροφόροι είναι υπό εξάντληση.

Το γεγονός πως τεράστιες ποσότητες ύδατος χάνονται κάθε χειμώνα στη θάλασσα ή ακόμα και από τη λανθασμένη επιλογή τρόπου άρδευσης, σε συνδυασμό με την ανεξέλεγκτη ιδιωτική άντληση λόγω της καλοκαιρινής ξηρασίας, υποβαθμίζει τους ήδη εξαντλημένους υδροφόρους ορίζοντες.

Η συγκράτηση των χειμερινών απορροών και η διάθεση αυτών κατά τους θερινούς μήνες όπου η ζήτηση για το νερό άρδευσης είναι αυξημένη, θα οδηγήσει σε μείωση των πιέσεων των υπογείων υδάτων. Σε συνδυασμό δε, με την κατασκευή σύγχρονων αρδευτικών δικτύων επιτυγχάνεται συνολική μείωση της κατανάλωσης νερού και συνεπώς αύξηση της αποδοτικότητας της χρήσης νερού στη γεωργία.

Το Υπουργείο Υποδομών και Μεταφορών, με βασική προτεραιότητα την προστασία του περιβάλλοντος και των φυσικών πόρων και την προσαρμογή στην κλιματική αλλαγή, έχει επενδύσει σε ένα ολοκληρωμένο πρόγραμμα υποδομών αγροτικής ανάπτυξης, με στόχο την αντιμετώπιση, σε βάθος χρόνου, του ελλείμματος νερού. Τα έργα στοχεύουν στην αξιοποίηση των επιφανειακών διαθέσιμων πόρων με φράγματα μικρά ή μεγάλα, ώστε να αποθηκεύεται το νερό σε λιμνοδεξαμενές και να διαχέεται προς γεωργική εκμετάλλευση. Στην ίδια κατεύθυνση είναι και τα αντιπλημμυρικά, τα έργα ορεινής υδρονομίας, καθώς και η συντήρηση των παλαιωμένων αρδευτικών δικτύων.

Δυστυχώς, όμως, παρουσιάζονται μεγάλες καθυστερήσεις στην υλοποίησή τους, τόσο λόγω έλλειψης πόρων αλλά και μεταφοράς αρμοδιοτήτων στα Υπουργεία.

Υπάρχει η ανάγκη εμπλουτισμού του υδροφόρου ορίζοντα, με έργα μακρόπνοια, βασισμένα σε γεωλογικές μελέτες, που θα βοηθούν ώστε τα νερά της βροχής να καθισδύσουν στον υδροφόρο. Οι μελέτες αυτές πρέπει να γίνουν στα τοπικά ποτάμια συστήματα, για να βρεθούν υδατοπερατά πετρώματα στις κοίτες τους κι εκεί να γίνουν μικρά φράγματα εμπλουτισμού του υδροφόρου. Έτσι όταν βρέχει

δεν θα παρασύρεται το νερό στη θάλασσα, αλλά θα συγκρατείται μέρος του στα φράγματα και, λόγω των υδατοπερατών πετρωμάτων, θα εμπλουτίζεται καλύτερα ο υδροφόρος. Παράλληλα θα λειτουργούν και αντιπλημμυρικά.

Οι ανατολικές περιοχές και τα νησιά, όπου παρουσιάζεται το μεγαλύτερο πρόβλημα, έχουν ανάγκη ειδικού σχεδιασμού και μελετών από επιστήμονες, ώστε να γίνει η βέλτιστη εκμετάλλευση των όμβριων υδάτων.

Η αφαλάτωση, που σαν μέθοδος είναι κοστοβόρα, αν συνδυαστεί με ηλεκτρικά πάνελ, θα είναι λιγότερο επιβαρυντική τους θερινούς μήνες, όταν υπάρχει και η έντονη ζήτηση.

Προτείνεται ακόμα, ειδικά στα νησιά, σε κάθε οικοδομική άδεια να υπάρχει πρόνοια για κατασκευή ομβροδεξαμενής. Ακόμα, θα μπορούσαν να αξιοποιηθούν και τα βιολογικά νερά, αφού στα νησιά δεν υπάρχει επιβάρυνση από βιομηχανικούς ρύπους και βαρέα μέταλλα. Τέλος, είναι κάτι περισσότερο από αναγκαίο να γίνει μία αξιολόγηση των ήδη υπαρχόντων έργων στο κατά πόσο ήταν αποτελεσματικά και όχι κατασπατάληση πόρων.

Κάθε φορέας που εκπονεί τα έργα θα πρέπει να έχει ρήτρες ως προς την αποτελεσματικότητά τους.

2. «Ενημέρωση για την 9^η Διεθνή Διάσκεψη “Our Ocean Conference” (Αθήνα, 15-17.04.2024)»

Εισηγήτρια: Δρ Διονυσία - Θεοδώρα Αυγερινοπούλου, Πρόεδρος της Υποεπιτροπής

Η διοργάνωση της 9^{ης} Διεθνούς Διασκέψεως «Our Ocean Conference 9», στην Αθήνα, στις 15-17 Απριλίου 2024, αποτέλεσε ένα γεγονός παγκόσμιας εμβέλειας, με τη συμμετοχή 11 αρχηγών κρατών, άνω των 120 κρατικών αντιπροσωπειών, 20 Διεθνών και Περιφερειακών Οργανισμών, προσωπικοτήτων από όλο τον κόσμο από τους χώρους της επιστήμης, της Κοινωνίας των Πολιτών, της φιλανθρωπίας και της οικονομίας, το οποίο συγκέντρωσε 3.864 ενεργείς συμμετοχές. Η Διάσκεψη ετέθη υπό την πολιτική ηγεσία του Πρωθυπουργού της Ελλάδας, κ. Κυριάκου Μητσοτάκη, ενώ επικεφαλής της διοργάνωσης της Διασκέψεως ετέθη η Πρόεδρος της Ειδικής Μόνιμης Επιτροπής Προστασίας Περιβάλλοντος της Βουλής και απεσταλμένη του Πρωθυπουργού για την Προστασία των Ωκεανών, Δρ. Διονυσία-Θεοδώρα Αυγερινοπούλου. Κατά κοινή ομολογία, η Ελλάδα διοργάνωσε την πιο επιτυχημένη Διάσκεψη στην ιστορία του θεσμού, κατά την οποία παρουσιάστηκαν εξαιρετικές ιδέες, γεννήθηκαν νέες συνεργασίες και ανελήφθησαν νέες πρωτοβουλίες για τη βιώσιμη διαχείριση και τη προστασία των ωκεανών, των θαλασσών και του νησιωτικού και παράκτιου χώρου, ενώ δόθηκε σημαντική ώθηση για την επικύρωση της Διεθνούς Σύμβασης για τη Θαλάσσια Βιοποικιλότητα σε περιοχές εκτός εθνικής δικαιοδοσίας (BBNJ). Στη διάρκεια της, παρουσιάστηκαν οι παγκόσμιες δράσεις και δεσμεύσεις για την προστασία του θαλασσίου περιβάλλοντος, τη βιοποικιλότητα και την υγεία των ωκεανών.

Η Διάσκεψη «Our Ocean Conference 9» είχε, ως σκοπό, να δημιουργήσει παγκόσμια δράση και δεσμεύσεις σε έξι άξονες: για τις θαλάσσιες προστατευόμενες περιοχές, τη βιώσιμη γαλάζια οικονομία, την αντιμετώπιση της κλιματικής αλλαγής, τη ναυτική ασφάλεια, τη βιώσιμη αλιεία και τη θαλάσσια ρύπανση, ενώ η Ελλάδα έδωσε ιδιαίτερη έμφαση σε τέσσερις ειδικότερους τομείς: στον βιώσιμο τουρισμό σε παράκτιες περιοχές και νησιά, την πράσινη ναυτιλία, τη μείωση της θαλάσσιας ρύπανσης από πλαστικά και μικροπλαστικά και την πράσινη μετάβαση στη Μεσόγειο.

Οι εργασίες ολοκληρώθηκαν με την ανάληψη 471 δεσμεύσεων (commitments) για την προστασία των θαλασσών, συνολικού ύψους 11,35 δισεκατομμυρίων δολαρίων, ενώ η ελληνική κυβέρνηση ανακοίνωσε 21 δεσμεύσεις, συνολικού ύψους άνω των 800 εκατομμυρίων δολαρίων. Παράλληλα, ο Έλληνας Πρωθυπουργός, κ. Κυριάκος Μητσοτάκης, ανακοίνωσε την εκκίνηση του Ταμείου Απανθρακοποίησης (Decarbonization Fund) για τα ελληνικά νησιά, ύψους περί των 2 δισεκατομμυρίων Ευρώ, με χρηματοδότηση από τα δικαιώματα του Ευρωπαϊκού Συστήματος Εμπορίας Εκπομπών.

Μερικές από τις βασικότερες δεσμεύσεις τις Ελλάδας αφορούν:

- στη δημιουργία δύο μεγάλων θαλάσσιων εθνικών πάρκων, ένα στο Ιόνιο και ένα στο Αιγαίο, τα οποία αυξάνουν το μέγεθος των Θαλάσσιων Προστατευόμενων Περιοχών της Ελλάδας κατά 80%. Με την ανακοίνωσή τους η Ελλάδα επιτυγχάνει τον διεθνή στόχο 30X30 για την προστασία της βιοποικιλότητας στον θαλάσσιο χώρο,
- την απαγόρευση της αλιείας με μηχανότρατες (bottom trawling) στα εθνικά θαλάσσια πάρκα έως το 2026 και σε όλες τις Θαλάσσιες Προστατευόμενες Περιοχές έως το 2030,
- την καθιέρωση ενός ολοκληρωμένου εθνικού συστήματος παρακολούθησης και επιτήρησης των Θαλάσσιων Προστατευόμενων Περιοχών και γενικότερα του θαλάσσιου χώρου με τη χρήση υψηλής τεχνολογίας,
- την απομάκρυνση των πλαστικών απορριμμάτων από τα ύδατα κατά 50% και των μικροπλαστικών κατά 30% έως το 2030, σε σχέση με το 2019.

Πολύ ουσιαστικό κομμάτι ήταν οι εθνικές δεσμεύσεις του Υπουργείου Περιβάλλοντος και Ενέργειας, μεταξύ αυτών, η θέσπιση των δύο Θαλάσσιων Πάρκων στο Αιγαίο και στο Ιόνιο, η εγκατάσταση στα στενά των Κυθήρων ενός πρωτοποριακού συστήματος προειδοποίησης των πλοίων για διέλευση μεγάλων θαλάσσιων θηλαστικών, δράσεις για τη μείωση των πλαστικών και των μικροπλαστικών στη θάλασσα, ο σημαντικός στόχος για αποκατάσταση του 30% των θαλάσσιων οικοσυστημάτων έως το 2030, η χαρτογράφηση των θαλάσσιων οικοτόπων, η αντιμετώπιση της οξίνισης των ωκεανών, δράσεις στο πλαίσιο μιας ευρύτερης θαλάσσιας στρατηγικής.

Οι θάλασσες και οι ωκεανοί είναι η βάση της γαλάζιας οικονομίας, καταλαμβάνουν πάνω από το 70% της επιφάνειας της Γης, φιλοξενούν το 90% του νερού, παράγουν το 50% του οξυγόνου που αναπνέουμε, αποτελούν οικότοπο για περισσότερα από 250.000 είδη χλωρίδας και πανίδας, αλλά είναι και η λύση στο πρόβλημα της Κλιματικής Αλλαγής, απορροφώντας περίπου το 30% του διοξειδίου του άνθρακα από την ατμόσφαιρα. Συνεπώς, είναι στόχος και υποχρέωση της γενιάς μας να τους προστατεύσουμε για τη συνέχιση της ζωής στη γη.

Περαιτέρω, η Γαλάζια Οικονομία αποτελεί έναν τομέα παραγωγής με σημαντικό αριθμό θέσεων εργασίας, καθώς μόνο στην Ευρωπαϊκή Ένωση τουλάχιστον 4 εκατομμύρια άνθρωποι δουλεύουν στον χώρο της γαλάζιας οικονομίας, με την Ελλάδα να βρίσκεται στην 5η θέση μεταξύ των κρατών μελών. Ενώ, σύμφωνα με μέτρηση του Παγκόσμιου Οικονομικού Φόρουμ αποτελεί την 7η οικονομία στον κόσμο.

Στην Υποεπιτροπή μας, έγινε ξεχωριστή αναφορά στην εκπλήρωση της οικουμενικής δέσμευσης στο πλαίσιο της παγκόσμιας συμφωνίας του Κουνμίνγκ-Μόντρεαλ για τη βιοποικιλότητα, που συνήφθη τον περασμένο Δεκέμβριο για την προστασία του 30% τουλάχιστον των ωκεανών μας έως το 2030, συνθήκη που αποτελεί τη μεγαλύτερη περιβαλλοντική νίκη της παγκόσμιας κοινότητας, που ήρθε ως αποτέλεσμα προσπαθειών μιας πολυετούς παγκόσμιας κινητοποίησης, για την εξεύρεση λύσεων σε αυτό το κρίσιμο παγκόσμιο περιβαλλοντικό ζήτημα.

Παράλληλα, ως απόρροια της Διάσκεψης, η Ελλάδα αποφάσισε να συμμετάσχει στη συμμαχία των κρατών, που έχουν υιοθετήσει μορατόριουμ για την εξόρυξη των βιολογικών πόρων και των μεταλλευμάτων του διεθνούς βυθού, μια κομβική πρωτοβουλία για τη χώρα μας, που ενισχύει τη διεθνή ηγεσία της Ελλάδας στην προστασία του θαλασσίου περιβάλλοντος.

Ξεχωριστό, κατά την διάρκεια της συνεδρίασης της Υποεπιτροπής Υδατικών Πόρων, ήταν το μήνυμα του κ. John Kerry, πρώην Υπουργού Εξωτερικών των Ηνωμένων Πολιτειών της Αμερικής και εμπνευστή του «Our Ocean Conference», για την ανάγκη να προστατεύσουμε τους ωκεανούς σε συλλογικό και παγκόσμιο επίπεδο. Ο κ. John Kerry, ευχαρίστησε την ηγεσία της Ελλάδας για την πολύ μεγάλη επιτυχία της διοργάνωσης και τον Πρωθυπουργό, κ. Κωνσταντίνο Μητσοτάκη, ο οποίος έκανε άοκνες προσπάθειες για τη δημιουργία της σειράς των δεσμεύσεων για τις οποίες η Ελλάδα είναι υπερήφανη.

Πολύ σημαντική ήταν η συμβολή των νέων και της ομάδας, που υποστήριξε εθελοντικά το 7^ο Ocean Young Leadership Forum, που έλαβε χώρα μία μέρα πριν την επίσημη έναρξη της Διάσκεψης και συγκέντρωσε νέους από όλο τον κόσμο, οι οποίοι συσκέφθηκαν και πρότειναν λύσεις και καινοτομίες για τα θέματα διαχείρισης του θαλασσίου περιβάλλοντος, όσο και της ομάδας που για πρώτη φορά δημιούργησε και το 1^ο Our Ocean Film Festival. Το φεστιβάλ φιλοξένησε πάνω από 20 ταινίες και ντοκιμαντέρ, συμπεριλαμβανομένων και πρεμιέρων με θέματα τα προβλήματα και τις πιέσεις που δέχονται οι ωκεανοί σήμερα και ήταν προσβάσιμα στο κοινό δωρεάν.

Συνολικά, πραγματοποιήθηκαν περισσότερες από 100 εκδηλώσεις, συμπεριλαμβανομένων των ομιλιών στην κεντρική σκηνή του Κέντρου Πολιτισμού Ίδρυμα Σταύρος Νιάρχος (ΚΠΙΣΝ) και στις περιφερειακές αίθουσες (side events), κατά τις οποίες τονίστηκε ότι είναι υψίστης σημασίας τα Κράτη και οι Οργανισμοί να αναλάβουν δράση για τη διάσωση των θαλασσών, καθώς δεν υπάρχει περιθώριο για χρονοτριβή. Επιπρόσθετα, ανακοινώθηκε η ίδρυση μιας μόνιμης Γραμματείας της Διασκέψεως ΟΟΟ, ώστε να εγγυηθεί η επιτυχής συνέχιση του θεσμού στο μέλλον και να παρακολουθείται, συστηματικά, η υλοποίηση των δεσμεύσεων.

3. «Ενημέρωση για την υπόθεση του “Sea Diamond”, στη Σαντορίνη»

Εισηγήτρια: Δρ Διονυσία - Θεοδώρα Αυγερινοπούλου, Πρόεδρος της Υποεπιτροπής

Η Υποεπιτροπή Υδατικών Πόρων, παρακολουθεί την υπόθεση του «SEA DIAMOND» και βρίσκεται σε επικοινωνία και με τον Συνήγορο του Πολίτη για το θέμα. Με την υπ’ αριθμόν 539 του 2024 απόφαση, ο Άρειος Πάγος δέχθηκε αίτηση αναίρεσης του Δήμου Θήρας, ακύρωσε την προηγούμενη απόφαση του Τριμελούς Εφετείου Πειραιώς και παρείχε εκ νέου προς εκδίκαση το ζήτημα της υποχρέωσης ανέλκυσης του ναυαγίου του κρουαζιερόπλοιου Sea Diamond, το οποίο συνέβη το 2007 στη Σαντορίνη και απέχει μόλις 500 μέτρα από το μοναδικό λιμάνι του νησιού. Πλέον, αναμένεται η απόφαση του Δικαστηρίου για το θέμα, το οποίο αποτελεί προτεραιότητα της Υποεπιτροπής Υδατικών Πόρων.

Κατά την διάρκεια της συνεδρίασης, μεταφέρθηκε ο προβληματισμός τόσο της τοπικής κοινωνίας, όσο και της Τοπικής Αυτοδιοίκησης, και των περιβαλλοντικών οργανώσεων, για τη περιβαλλοντική υποβάθμιση των υδάτων λόγω του ναυαγίου και των υλικών τα οποία αποσυντίθενται. Παράλληλα, τονίστηκε ότι το βυθισμένο ναυάγιο είναι δίπλα σε περιοχή «Natura» της Παλιάς και Νέας Καμένης ενώ, σύμφωνα με έρευνες του Πολυτεχνείου Κρήτης, συλλέχθηκαν ψάρια από την περιοχή και ανιχνεύτηκαν με πολύ υψηλές συγκεντρώσεις επικίνδυνα βαρέα μέταλλα, όπως ο υδράργυρος και το κάδμιο.

Είναι αναγκαία η τήρηση του νομοθετικού πλαισίου ανέλκυσης και ασφαλούς απομάκρυνσης του ναυαγίου από ένα νησί, που αποτελεί δυναμικό πόλο έλξης επισκεπτών από ολόκληρο τον κόσμο, καθώς εκφράζονται φόβοι για διαφυγή, λόγω της διάβρωσης του κουφαριού του πλοίου, πετρελαιοειδών, διαρροής τοξικών και επικίνδυνων ουσιών στο θαλάσσιο οικοσύστημα, το οποίο οφείλουμε να προστατεύουμε και την δημόσια υγεία.

4. «Ενημέρωση για την απόφαση του Διεθνούς Δικαστηρίου για το Δίκαιο της Θάλασσας»

Εισηγήτρια: Δρ Διονυσία - Θεοδώρα Αυγερινοπούλου, Πρόεδρος της Υποεπιτροπής

Το Διεθνές Δικαστήριο για το δίκαιο της θάλασσας (International Tribunal for the Law of the Sea – ITLOS), το οποίο αποτελεί δικαιοδοτικό όργανο της Σύμβασης του Δικαίου της Θάλασσας, εξέδωσε στις 21 Μαΐου γνωμοδότηση σύμφωνα με την οποία τα αέρια του θερμοκηπίου και οι εκπομπές άνθρακα, αποτελούν νομικά πλέον ρυπαντές, οι οποίοι μπορούν να προκαλέσουν μη αναστρέψιμη ζημιά στο θαλάσσιο περιβάλλον και γι' αυτό το λόγο πρέπει να μειωθούν. Με αυτή την ιστορικής βαρύτητας γνωμοδότηση, το Δικαστήριο καινοτόμησε αφού χαρακτήρισε για πρώτη φορά, σε νομικό επίπεδο, ρύπο τις εκπομπές άνθρακα και τα αέρια του θερμοκηπίου. Δικαίωσε δε τις θέσεις της προσφεύγουσας σε αυτό Επιτροπής των μικρών νησιωτικών κρατών, τα οποία κατάφεραν να κερδίσουν μια ιστορική υπόθεση για την κλιματική αλλαγή, αφού το Δικαστήριο έκρινε ότι όλα τα μέρη που έχουν υπογράψει τη συνθήκη των Ηνωμένων Εθνών για τις θαλάσσιες δραστηριότητες πρέπει να κάνουν περισσότερα για να προστατεύσουν τους ωκεανούς από την κλιματική αλλαγή.

Παρ' ότι η γνωμοδότηση του Διεθνούς αυτού Δικαστηρίου δεν είναι δεσμευτική, παρέχει κατευθυντήριες γραμμές για την ερμηνεία της Σύμβασης του Δικαίου της Θάλασσας στα εν λόγω ζητήματα και θα αποτελεί δικαστικό "προηγούμενο". Σε αυτήν αναφερόταν ότι τα κράτη πρέπει να υπερβαίνουν τις προϋποθέσεις της ιστορικής Συμφωνίας των Παρισίων του 2015 για το θαλάσσιο περιβάλλον, και για τα κράτη που εξαρτώνται από αυτό. Αναφέρει, δε, ρητά ότι τα κράτη πρέπει να λάβουν όλα τα απαραίτητα μέτρα ώστε να μειώσουν, να ελέγξουν και να αποτρέψουν τη θαλάσσια ρύπανση από τις εκπομπές των αερίων του θερμοκηπίου. Αναφέρει επίσης την αύξηση της στάθμης της θάλασσας, την υπερθέρμανση των ωκεανών και την οξίνισή τους, ως συνακόλουθες ζημίες με αρνητικές επιπτώσεις στη θαλάσσια ζωή και τη διατροφική αλυσίδα.

Η Συνθήκη για την προστασία της βιοποικιλότητας στην ανοικτή θάλασσα (BBNJ)

Εξάλλου, κατά την διάρκεια της συνεδρίασης της Υποεπιτροπής Υδατικών Πόρων, έγινε ενημέρωση για την επικύρωση, στις 17 Ιουνίου, από το Συμβούλιο της Ευρωπαϊκής Ένωσης, της εμβληματικής Συνθήκης για την προστασία της βιοποικιλότητας στην ανοικτή θάλασσα «Agreement on Marine Biodiversity of Areas beyond National Jurisdiction-BBNJ», η οποία αποσκοπεί στην προστασία των ωκεανών, την αντιμετώπιση της υποβάθμισης του περιβάλλοντος, την καταπολέμηση της κλιματικής αλλαγής και την πρόληψη της απώλειας της βιοποικιλότητας. Βάση της νέας Συνθήκης παρέχεται η δυνατότητα δημιουργίας προστατευόμενων θαλάσσιων περιοχών μεγάλης κλίμακας στην ανοικτή θάλασσα, οι οποίες είναι επίσης απαραίτητες για την εκπλήρωση της οικουμενικής δέσμευσης στο πλαίσιο της παγκόσμιας συμφωνίας του Κούμινγκ – Μόντρεαλ για τη βιοποικιλότητα που συνήφθη τον περασμένο Δεκέμβριο για την προστασία του 30% τουλάχιστον των ωκεανών μας έως το 2030.

Η εν λόγω Συνθήκη, θεωρήθηκε ως η μεγαλύτερη περιβαλλοντική νίκη της παγκόσμιας κοινότητας και ήταν αποτέλεσμα προσπαθειών, μιας και πλέον δεκαετιών παγκόσμιας κινητοποίησης, για την εξεύρεση λύσεων σε αυτό το κρίσιμο παγκόσμιο περιβαλλοντικό ζήτημα. Η Ευρωπαϊκή Ένωση και τα κράτη της ηγούνται του συνασπισμού των υψηλών φιλοδοξιών της “Biodiversity Beyond National Jurisdiction - (BBNJ)”, ο οποίος και διαδραμάτισε καίριο ρόλο στην επίτευξη της συμφωνίας. Ο συνασπισμός αυτός, συγκεντρώνει 52 χώρες που έχουν δεσμευθεί στο ανώτατο πολιτικό επίπεδο να φέρουν σε πέρας φιλόδοξες δράσεις για την προστασία των ωκεανών, ενώ ελπίζουμε να πετύχουμε σύντομα 60 επικυρώσεις της εν λόγω Συμβάσεως, τόσες δηλαδή, όσες χρειάζονται ώστε να τεθεί η Συνθήκη σε εφαρμογή.

Η Ελλάδα έχει δεσμευθεί να κυρώσει τη Συνθήκη έως τον Ιούνιο του 2025 δηλαδή, πριν τη διεξαγωγή της διάσκεψης του ΟΗΕ για τους ωκεανούς στη Νίκαια. Για την προετοιμασία της διάσκεψης του ΟΗΕ στη Νίκαια, συνεκλήθη ήδη η διάσκεψη του ΟΗΕ στην Κόστα Ρίκα, όπου έγιναν βασικές συζητήσεις για θέματα κομβικά για τη βιώσιμη διαχείριση των ωκεανών.

5. «Τρέχοντα ζητήματα ΕΥΔΑΠ»

Εισηγητής: Αθανάσιος Λιούτας, Μέλος της Υποεπιτροπής

I. Εισαγωγή

Η συνεδρίαση της συγκεκριμένης Υποεπιτροπής Υδατικών πόρων αποσκοπούσε στην ενημέρωση σε σχέση με τη λειτουργία της Εταιρείας Υδρεύσεως και Αποχετεύσεως Πρωτεύουσας-ΕΥΔΑΠ, τους στόχους, οι οποίοι τίθενται, κυρίως στο πλαίσιο της στρατηγικής για την αντιμετώπιση των επιπτώσεων της Κλιματικής Κρίσης.

II. Προσαρμογή της στρατηγικής στην εποχή της Κλιματικής Κρίσης

Ειδικότερα, το Σώμα της Υποεπιτροπής, ενημερώθηκε από τον κ. Χαράλαμπο Σαχίνη, Διευθύνοντα Σύμβουλο της ΕΥΔΑΠ. Ο κ. Χαράλαμπος Σαχίνης εξ αρχής επικεντρώθηκε στις ενέργειες που ακολουθούνται σε σχέση με το ζήτημα της Κλιματικής Αλλαγής.

Η Κλιματική Κρίση έχει ως μια σημαντική συνέπεια, τονίστηκε, τη λειψυδρία και την ξηρασία. Στην αντιμετώπιση των φαινομένων αυτών, προσαρμόζεται και η στρατηγική της ΕΥΔΑΠ. Τα έργα των ταμιευτήρων του Μόρνου και του Εύηνου, λειτουργούν προς την κατεύθυνση της εξοικονόμησης ενέργειας, από κοινού και με τη χρήση νέων τεχνολογιών, όπως το βιοαέριο και τα φωτοβολταϊκά. Ωστόσο λόγω της λειψυδρίας διαπιστώνεται έλλειμα σε σχέση με τα περασμένα χρόνια στα αποθέματα του νερού, για αυτό και εξετάζονται εναλλακτικές.

Ενδεικτικά ο κ. Χαράλαμπος Σαχίνης ανέφερε ότι στην Αττική καταναλώνονται περίπου 400 εκατομμύρια κυβικά μέτρα νερού και σε σχέση με τα έργα του Μόρνου και του Ευήνου, ουσιαστικά όσο νερό μπαίνει στους ταμιευτήρες μας, τόσο νερό βγαίνει. Συγκεκριμένα, μπαίνουν 400 εκατομμύρια κυβικά νερού και καταναλώνονται 400 εκατομμύρια κυβικά νερού. Τονίστηκε ότι η ξηρασία δημιουργεί έλλειμμα νερού.

Για την αντιμετώπιση αυτού του προβλήματος, διατυπώθηκε η σκέψη για την προσθήκη περισσότερων πηγών για περισσότερα αποθέματα νερού. Αυτές οι πηγές, είναι οι πηγές της Μαυροσουβάλας, οι οποίες είναι κάτω από την Πάρνηθα και είναι οι πηγές του μέσου ρου του Βοιωτικού Κηφισού, οι οποίες είναι κοντά

στη λίμνη Υλίκη. Αυτές οι πηγές, οι οποίες για την ώρα δε χρησιμοποιούνται, αντλούν νερό από το υπέδαφος, με συνέπεια να είναι περισσότερο κοστοβόρες. Σε κάθε περίπτωση το σενάριό τους εξετάζεται, καθώς τα μοντέλα ανάλυσης τεκμηριώνουν ότι οι πηγές αυτές μπορούν να βοηθήσουν, για να μπορέσουμε να έχουμε νερό, όχι μόνο για 3 χρόνια -χρονικό πλάνο που καλύπτεται από τους ταμειυτήρες του Μόρνου και του Εύηνου- αλλά για 4-5 χρόνια. Για την πηγή της Υλίκης, αναφέρθηκε σχετικά ότι άμεσα θα έμπαινε σε λειτουργία. Η κατάσταση χαρακτηρίστηκε ως «κίτρινος συναγερμός» και αυτός είναι και ο λόγος, για τον οποίο ταυτόχρονα είχε ξεκινήσει και σχετική ενημερωτική καμπάνια για την εξοικονόμηση νερού από τους πολίτες για τις καθημερινές τους δραστηριότητες. Η στρατηγική αυτή σημειώθηκε ότι πραγματοποιείται σε στενή συνεργασία με το Υπουργείο Περιβάλλοντος και Ενέργειας.

Για την εξοικονόμηση πόρων νερού, ιδιαίτερη σημασία δόθηκε στα Κέντρα Επεξεργασίας Λυμάτων, όπως συγκεκριμένα είναι αυτό της Ψυττάλειας, καθώς και το Κέντρο Επεξεργασίας Λυμάτων του Θριασίου. Ο στόχος είναι να χρησιμοποιείται νερό, το οποίο θα είναι καθαρό για βιομηχανική χρήση. Προς την ίδια κατεύθυνση γίνονται εργασίες στο Ελληνικό, στο Κέντρο Επεξεργασίας Λυμάτων, το οποίο θα συγκεντρώνει τα λύματα του Ελληνικού, θα τα επεξεργάζεται, ώστε να ποτίζεται και όλο το πάρκο του Ελληνικού, το γκολφ και όλες οι υπόλοιπες εγκαταστάσεις στην περιοχή εκεί. Υπογραμμίστηκε ότι αντίστοιχη στρατηγική εξετάζεται και για το Πάρκο Τρίση.

Κέντρα Επεξεργασίας Λυμάτων εξετάζονται και για την Ανατολική Αττική, με σκοπό την άρδευση. Επίσης, ο Διευθύνων Σύμβουλος της ΕΥΔΑΠ ανέφερε ότι εξελίσσεται η ολοκληρωμένη χωρική επένδυση για το Αδριάνειο Υδραγωγείο, οπότε και εκεί το νερό που υδρομαστεύεται, το οποίο δεν είναι σε μεγάλη ποσότητα, αλλά θα μπορούσε να ποτίσει πάρκα από την Πάρνηθα μέχρι το Κολωνάκι. Η ίδια στρατηγική θα εξετάζεται να γίνει και να αναφέρεται και στους ίδιους πολίτες, ώστε να χρησιμοποιούν τέτοιο νερό για το πότισμα των κήπων τους για παράδειγμα και όχι νερό το οποίο είναι για ύδρευση. Η επαναχρησιμοποίηση του νερού, τονίστηκε, ότι αποτελεί μια στρατηγική, η οποία ακολουθείται ιδιαίτερα και στην Καλιφόρνια και στην Ευρώπη.

Επιπλέον, αυτό το οποίο εξετάζεται, είναι και οι υποδομές όμβριων υδάτων και σημειώθηκε το παράδειγμα, όταν βρέχει στην Αθήνα μήπως θα έπρεπε στις πολυκατοικίες να συγκεντρώνεται αυτό το νερό ή και στα γήπεδα, ώστε να

χρησιμοποιείται για το πότισμα των γηπέδων και των φυτών μας.

Σε σχέση με το ζήτημα της αφαλάτωσης, παρουσιάστηκε ως μια εναλλακτική, υπογραμμίζοντας ότι παρόμοια λύση επιλέχθηκε στο Ισραήλ με τις δυνατότητες ενός σχετικού εργοστασίου εκεί, να είναι αντίστοιχα ικανές να καλύψουν το 1/3 των αναγκών της Αθήνας. Ωστόσο σε σχέση με την εναλλακτική της αφαλάτωσης, ανακύπτει το ζήτημα του κόστους, καθώς η αφαλάτωση έχει μεγάλο ενεργειακό κόστος.

Σε κάθε περίπτωση, υπογραμμίστηκε, ότι εδώ και έναν χρόνο εξετάζονται οι εναλλακτικές και εστιάζει η συζήτηση και στο θέμα της επέκτασης, μέσω υποδομών, οι οποίες θα μπορούσαν να συνδέσουν τους παραποτάμους και να εξευρεθεί νερό. Η συζήτηση αφορά και τον υπολογισμό του συνολικού κόστους.

Όσον αφορά την ύδρευση, σημειώθηκε ότι γίνεται αναβάθμιση των δικτύων και των εγκαταστάσεων, μέσω έξυπνων μετρητών.

Σε σχέση με την πρόοδο που σημειώθηκε στην υλοποίηση έργων, αναφέρθηκε ότι πλέον υπάρχει ένα 10ετές πλάνο που αγγίζει τα 3 δισεκατομμύρια ευρώ. Μαζί με το Δημόσιο και τον Ρυθμιστή (ΡΑΕΥ) θα διαπιστωθούν ποια είναι τα πραγματικά αναγκαία έργα. Τονίστηκε επίσης, ότι το 90% των έργων της Ανατολικής Αττικής έχει χρηματοδοτηθεί από την Ευρωπαϊκή Ένωση και προς την ίδια κατεύθυνση θα κινηθεί η στρατηγική χρηματοδότησης και για άλλα αντίστοιχα έργα.

Ο κ. Χαράλαμπος Σαχίνης, επίσης, τόνισε την ανάγκη για μια συνολική αντιμετώπιση του ζητήματος της έλλειψης νερών. Θα ενισχυθεί η αποτελεσματικότητα, υπογραμμίστηκε, εάν το θέμα το αντιμετωπίσουμε συνολικά όλες οι ΔΕΥΑ και όχι ξεχωριστά η κάθε ΔΕΥΑ και ο κάθε ΟΤΑ. Οι οικονομίες κλίμακας σημειώθηκε ότι μπορούν να βοηθήσουν τον καταναλωτή ώστε να υπάρχει ένας συνολικός σχεδιασμός για την αντιμετώπιση της Κλιματικής Αλλαγής.

Επιπρόσθετα ο κ. Χαράλαμπος Σαχίνης τόνισε ότι η ΕΥΔΑΠ επιδιώκει πάντοτε να προσαρμόζεται και έναντι των συνεπειών που προκαλούνται από ακραία καιρικά φαινόμενα, καθώς και από τις πυρκαγιές.

III. Προτάσεις, Ερωτήματα και Προβληματισμοί

Τον λόγο έλαβαν στη συνέχεια μέλη της Υποεπιτροπής Υδατικών Πόρων, τα οποία διατύπωσαν ερωτήματα και προτάσεις προς τον κ. Χαράλαμπο Σαχίνη. Αρχικά διατυπώθηκε η διαπίστωση ως προς τα λεγόμενα του κ. Διευθύνοντος Συμβούλου, ότι η ΕΥΔΑΠ διατηρεί ένα από τα χαμηλότερα τιμολόγια νερού παγκοσμίως και ότι αποτελεί σημαντικό ζήτημα να υπάρχει άμεση και ανεμπόδιστη πρόσβαση στο νερό προς όλους.

Ανάμεσα στα ερωτήματα που διατυπώθηκαν, ήταν σχετικά με τη σκέψη για αντικατάσταση των δικτύων νερού σε ολόκληρη την περιφέρεια, εκτός από την Πρωτεύουσα, εάν υπάρχει κάποια πρόβλεψη να διαχυθεί η τεχνογνωσία της ΕΥΔΑΠ και σε ολόκληρη την επικράτεια, καθώς και ποια είναι η εξέλιξη σχετικά με τη λειτουργία της ΕΥΔΑΠ Νήσων, με δεδομένες αρκετές αναφορές που υπάρχουν σε σχέση με την έλλειψη του νερού και την έλλειψη των υποδομών στα νησιά.

Σε σχέση με την πολιτική της αφαλάτωσης, διατυπώθηκε επίσης, το ερώτημα σχετικά με τη δυνατότητα μίξης νερού αφαλάτωσης με μια από τις λίμνες του Μαραθώνα, ενώ διατυπώθηκαν και ερωτήματα σχετικά, με την εξέλιξη των έργων για τη διαχείριση των λυμάτων σε χωριά πέριξ της λίμνης του Μόρνου, με την ασφάλεια των υδατοδεξαμενών και με τη στρατηγική της χρηματοδότησης των έργων υποδομής.

Σε σχέση με τα Κέντρα Επεξεργασίας Λυμάτων, διατυπώθηκε η άποψη ότι πρόκειται για σημαντικά έργα και εκφράστηκε το ερώτημα, ειδικότερα για το Κέντρο της Ψυττάλειας, εάν θα μπορούσαν να ενταχθούν και άλλες περιοχές, ώστε να κατευθύνονται τα λύματά τους εκεί και να έχουν το όφελος της άρδευσης των περιοχών τους.

Ερωτήματα, επίσης, διατυπώθηκαν σε σχέση με τα απόβλητα από τις βιομηχανίες στη Δραπετσώνα, καθώς και σε σχέση με τη στρατηγική για τον περιορισμό των απωλειών υδάτινων πόρων, ενώ επισημάνθηκε και η ανάγκη της ενίσχυσης του ανθρωπίνου δυναμικού. Ερωτήματα επίσης διατυπώθηκαν και σε σχέση γενικότερα με την ποιότητα το πόσιμου νερού από τη βρύση.

Στη συνέχεια, από βουλευτές διατυπώθηκε ερώτημα σε σχέση με την ένταξη έργων υποδομής για τη διαχείριση των υδάτινων πόρων στο Ταμείο Ανάκαμψης και Ανθεκτικότητας, καθώς και για τη στρατηγική του διακανονισμού σε σχέση με τις οφειλές των πολιτών προς την ΕΥΔΑΠ.

Ακολούθως, προβληματισμοί διαπιστώθηκαν σε σχέση με τη στρατηγική της τιμολόγησης του νερού, με τις περιπτώσεις της υδατοκλοπής, ενώ τονίστηκε ότι το χαμηλό κόστος καθιστά ανταγωνιστικά τα παραγόμενα προϊόντα, ειδικότερα στην αγροτική παραγωγή.

Στο πλαίσιο της συνεδρίασης, από την πλευρά των βουλευτών προτάθηκε και η ανάγκη για ύπαρξη διαφημιστικής καμπάνιας με σκοπό την ευαισθητοποίηση και την ενημέρωση των πολιτών για την ανάγκη εξοικονόμησης του νερού.

Στα ερωτήματα που διατυπώθηκαν ο κ. Χαράλαμπος Σαχίνης έδωσε απαντήσεις, λέγοντας κατ' αρχάς ότι σε σχέση με τους αμιαντοσιμεντοσωλήνες, εκείνοι δεν έχουν καμία αρνητική επίδραση στο νερό που πίνουμε. Το ζήτημα που υπάρχει αφορά την εισπνοή ινών αμιάντου και επί αυτού και για την προστασία των εργαζομένων της ΕΥΔΑΠ, τονίστηκε ότι έχουν ληφθεί όλα τα αναγκαία μέτρα και οι αδειοδοτήσεις.

Σε σχέση με την ανάγκη η τεχνογνωσία της ΕΥΔΑΠ να μοιραστεί και να στηρίξει την επικράτεια, τονίστηκε ότι η υποστήριξη της ΕΥΔΑΠ δίνεται όταν η περιφέρεια το ζητά. Επίσης, σχετική αναφορά υπήρξε επ' αυτού σε σχέση με πρόσφατη νομοθεσία, η οποία δίνει τη δυνατότητα για έργα της ΕΥΔΑΠ σε ολόκληρη την Ελλάδα. Επί αυτού, ο κ. Χαράλαμπος Σαχίνης, Διευθύνων Σύμβουλος, τόνισε τη σημασία των συγχωνεύσεων.

Αναφορικά με το νερό της αφαλάτωσης και την ποιότητά του, αναφέρθηκε ότι είναι πόσιμο και ενδεικτικά αναφέρθηκε ότι στο Ισραήλ το 70% του νερού που πίνεται είναι νερό αφαλάτωσης. Πρέπει να πιέσουμε παραπάνω ώστε να δημιουργηθούν περισσότερες εγκαταστάσεις αφαλάτωσης στη Χώρα μας, ειδικά σε παράκτιες και νησιωτικές περιοχές που πλήττονται από έντονα φαινόμενα λειψυδρίας.

Επί του ερωτήματος αναφορικά με το περιθώριο και άλλες περιοχές να μπορέσουν να ενταχθούν στο Κέντρο της Ψυττάλειας, τονίστηκε ότι στο συγκεκριμένο Κέντρο επεξεργασίας λυμάτων επήλθε κορεσμός, όμως αυτός είναι και ο λόγος που σχεδιάζονται πέντε νέα κέντρα στην ανατολική Αττική. Για το ερώτημα της ενίσχυσης του ανθρωπίνου δυναμικού της ΕΥΔΑΠ, ο κ.

Χαράλαμπος Σαχίνης τόνισε ότι οι μόνιμοι εργαζόμενοι είναι 2.300 και οι εργολαβικοί εργαζόμενοι γύρω στους 400. Με τη συνταξιοδότηση τώρα μόνιμων υπαλλήλων, περίπου 300 εργαζομένων, θα προσληφθούν εργαζόμενοι σε συγκεκριμένες ειδικότητες. Οι ανάγκες αναφέρονται στον αριθμό των 500 εργαζομένων.

Σχετικά με την ποιότητα του νερού της βρύσης, ο κ. Χαράλαμπος Σαχίνης τόνισε ότι είναι πάρα πολύ ασφαλές, ενώ ο ίδιος παρουσιάστηκε θετικός στην πρόταση για διαφημιστική καμπάνια ενημέρωσης.

Στην ερώτηση αναφορικά με τις ρυθμίσεις και τους διακανονισμούς οφειλών προς την ΕΥΔΑΠ, τονίστηκε ότι οι ρυθμίσεις γίνονται και ότι υπάρχει επιείκεια, αλλά ακολουθείται και μια στρατηγική με μέγιστο πλαφόν και διακοπή του νερού, ώστε να μην υπάρχουν μεγάλα ποσά οφειλών. Επ' αυτού διατυπώθηκε ότι πλέον έχει φτάσει η ΕΥΔΑΠ σε ένα σημείο ώστε να μη φτάνουν ποτέ τα χρέη σε μεγάλα μεγέθη, πχ. σε ποσά 10.000 ευρώ, όπως σχετικά διατυπώθηκε σε σχέση με μια περίπτωση. Για τις υδατοκλοπές, ακολουθείται η νομική οδός, σημειώθηκε.

Σε σχέση με την πρόληψη από τα ακραία καιρικά φαινόμενα, ο κ. Χαράλαμπος Σαχίνης τόνισε ότι εξετάζεται ένα μελλοντικό σχέδιο back up, σε σχέση με τις ζημιές στις υποδομές που μπορούν να προκληθούν από ακραία καιρικά φαινόμενα, όπως έγινε με τις πλημμύρες στη Θεσσαλία, ενώ τέλος αναφορικά με την τεχνητή νοημοσύνη και στη συμβολή της στα έργα υποδομών, ο Διευθύνων Σύμβουλος της ΕΥΔΑΠ ανέφερε ότι υπάρχει συνεργασία και με το Πολυτεχνείο και με εταιρείες του εξωτερικού επί αυτού του θέματος.

IV. Συμπεράσματα

Στη συνεδρίαση της Υποεπιτροπής Υδατικών Πόρων, με θέμα τα τρέχοντα ζητήματα της ΕΥΔΑΠ, κατά το μεγαλύτερο μέρος η συζήτηση διεξήχθη στη βάση της προσαρμογής της στρατηγικής της ΕΥΔΑΠ για την άμβλυση των επιπτώσεων της Κλιματικής Κρίσης.

Ο κ. Χαράλαμπος Σαχίνης, Διευθύνων Σύμβουλος της ΕΥΔΑΠ, περιέγραψε τους κυριότερους πυλώνες της στρατηγικής που ακολουθείται και περιέγραψε τις προκλήσεις που υπάρχουν. Από την πλευρά των βουλευτών, διατυπώθηκαν προβληματισμοί, προτάσεις και ερωτήματα σε σχέση με την ύπαρξη περιθωρίου να διαχυθεί η τεχνογνωσία της ΕΥΔΑΠ σε ολόκληρη την επικράτεια, καθώς και σε

σχέση με την ανάγκη για προώθηση έργων υποδομών διαχείρισης των υδάτινων πόρων στα νησιά και σε ολόκληρη την Ελλάδα. Επιπρόσθετα διατυπώθηκαν ερωτήματα σε σχέση με επιπρόσθετα τεχνικής φύσεως ζητήματα, όπως αναφορικά με τα Κέντρα Επεξεργασίας Λυμάτων, με την τιμολογιακή πολιτική, τον διακανονισμόν οφειλών, την ποιότητα του πόσιμου νερού, την ανάγκης ευαισθητοποίησης της κοινωνίας σε σχέση με την έλλειψη υδάτινων πόρων, καθώς και σχετικά με την ανάγκη να ενισχυθεί με ανθρώπινο δυναμικό η ΕΥΔΑΠ.

6. «Α. Αντιμετώπιση της λειψυδρίας.

B. Ενημέρωση για την περιβαλλοντική κατάσταση της λίμνης Κάρλα και τα ιχθυοαποθέματα.»

Εισηγητές: Θωμαΐς (Τζίνα) Οικονόμου, Αικατερίνη (Κατερίνα) Σπυριδάκη και Εμμανουήλ (Μανώλης) Χριστοδουλάκης, Μέλη της Υποεπιτροπής.

Εισαγωγή

Στη συνεδρίαση της Υποεπιτροπής Υδατικών Πόρων της Ειδικής Μόνιμης Επιτροπής Προστασίας Περιβάλλοντος, συζητήθηκαν διεξοδικά τα ακόλουθα θέματα: Πρώτον και βασικότερο, η αντιμετώπιση της λειψυδρίας, μια απειλή με μείζονα και απειλητικά χαρακτηριστικά. Η αισθητή μείωση τόσο των βροχοπτώσεων όσο και των χιονοπτώσεων κατά τα τελευταία χρόνια στην χώρα μας, έχει δημιουργήσει εξαιρετικά απειλητικές συνθήκες για πολλές περιοχές, συμπεριλαμβανομένου του Λεκανοπεδίου. Η ζήτηση ύδατος ανά την επικράτεια, καλύφθηκε φέτος οριακά και με μεγάλη δυσκολία, αφού η χρονιά που διανύουμε είναι η πλέον άνυδρη των τελευταίων ετών. Σύμφωνα με τα δεδομένα που επικρατούν, τα αποθέματα ύδατος για την Αττική, επαρκούν μόνο για τα επόμενα τέσσερα χρόνια. Εξ' αυτών των λόγων, χρησιμοποιούνται ήδη εφεδρικές πηγές άντλησης υδάτων, ενώ παράλληλα σύμφωνα με την ανακοίνωση του Πρωθυπουργού στη Διεθνή Έκθεση Θεσσαλονίκης, αναμένεται άμεσα η έναρξη του σχεδίου διασύνδεσης του Εύηνου και του Μόρνου με τη λίμνη των Κρεμαστών, για την εξασφάλιση της Αττικής τις επόμενες δεκαετίες.

Ένα ανησυχητικό στοιχείο που είναι απαραίτητο να ληφθεί σοβαρά υπόψη, είναι το γεγονός ότι 14 δήμοι της χώρας έχουν κηρυχθεί σε κατάσταση έκτακτης ανάγκης σύμφωνα με τη Γενική Γραμματεία Πολιτικής Προστασίας.

Η συνδρομή όλων - πολιτείας, δήμων, πολιτών, καθώς και η συνεργασία τους - κρίνεται απαραίτητη για την αντιμετώπιση του φαινομένου.

i) Παράγοντες πρόκλησης του φαινομένου και έργα του Υπουργείου Εσωτερικών

Η λειψυδρία αποτελεί ένα εκτεταμένο γεωγραφικά πρόβλημα που δεν αφορά αποκλειστικά τη χώρα μας, αλλά επί της ουσίας τις περισσότερες χώρες του πλανήτη. Το πρόβλημα είναι πολυπαραγοντικό και συνδέεται με το στοιχείο του υπερπληθυσμού, την αλόγιστη και άσκοπη χρήση του νερού, την αυξανόμενη ρύπανση και τις αλλαγές στις κλιματολογικές συνθήκες εξαιτίας της κλιματικής αλλαγής. Στην χώρα μας, οι υδρομετεωρολογικοί παράγοντες (έλλειψη βροχοπτώσεων και χιονοπτώσεων), προκάλεσαν την πτώση της στάθμης των υπόγειων υδάτων και τη μείωση των επιφανειακών. Το γεγονός ότι τα δίκτυα ύδρευσης είναι πεπαλαιωμένα και έχουν μεγάλες απώλειες, συνιστά ένα επιπρόσθετο παράγοντα επιδείνωσης του φαινομένου. Σε αυτό προστίθεται και η καθυστέρηση στην υλοποίηση εγγειοβελτιωτικών έργων, όπως φράγματα και ταμιευτήρες, τα οποία θα μπορούσαν να συμβάλουν ουσιαστικά στη συγκράτηση και αξιοποίηση των βρόχινων νερών, ενισχύοντας την αποταμίευση και την ορθολογική διαχείριση των υδάτινων πόρων.

Για την αντιμετώπιση της λειψυδρίας, από το Υπουργείο Εσωτερικών, έχουν διατεθεί από το 2019 μέχρι και σήμερα περισσότερα από 1,5 δισεκατομμύρια ευρώ, σε 527 έργα υποδομής που σχετίζονται με την εξασφάλιση επάρκειας του νερού και για τα επόμενα έτη έχουν προγραμματιστεί πάνω από 80 εκατομμύρια ευρώ για τον ίδιο σκοπό από το Υπουργείο Περιβάλλοντος και Ενέργειας και το Υπουργείο Ναυτιλίας και Νησιωτικής Πολιτικής.

ii) Δράσεις του Υπουργείου Εσωτερικών

Το Υπουργείο Εσωτερικών πρόσφερε δέκα εκατομμύρια ευρώ προς το Δήμο Βόλου για την αντιμετώπιση της φυσικής καταστροφής του 2023 στη Μαγνησία και συγκεκριμένα για έργα επιδιόρθωσης αγωγών και άλλων βλαβών στις υποδομές. Η κυβέρνηση, ενίσχυσε με μεγαλύτερα και μικρότερα έργα τις πληγείσες από τα πλημμυρικά φαινόμενα περιοχές, ωστόσο είναι φύσει αδύνατον να αποφευχθούν λάθη, παραλείψεις και αστοχίες. Ο στόχος όλων πρέπει να είναι αφενός η συνεργασία και αφετέρου η σταδιακή βελτίωση σε στόχους και παραμέτρους που είναι μετρήσιμοι (π.χ. μείωση του νερού που κατευθύνεται στην άρδευση και υπολογίζεται στο 85% και χαρακτηρίζεται ως υπερβολικά υψηλό).

iii) Φαινόμενα ερημοποίησης στην επικράτεια εξαιτίας της κλιματικής αλλαγής

Αναδείχθηκαν τα προβλήματα που σημειώνονται στη νησιωτική περιφέρεια και σχετίζονται με την κλιματική αλλαγή και τη λειψυδρία, φαινόμενα που συσχετίζονται με άλλα δεινά όπως οι θερμοί και άνυδροι χειμώνες, τα ξηρά καλοκαίρια, τις χαλαζοπτώσεις, την αλλόκοτη άνοιξη, φαινόμενα που δρουν επιβαρυντικά και σωρευτικά, προκαλώντας ένα καταστροφικό μείγμα για τον πρωτογενή τομέα και το μικροκλίμα της νησιωτικής χώρας.

Τα φαινόμενα ερημοποίησης είναι πλέον ορατά και επιδεινώνονται από την έλλειψη προετοιμασίας των τοπικών Δήμων, την αδυναμία λήψης μέτρων και υλοποίησης έργων υποδομής. Υπάρχει ανάγκη υιοθέτησης μιας εθνικής στρατηγικής τόσο για τη θέσπιση όρων και κανόνων όσο και για την διασφάλιση επάρκειας των υδάτων και διαχείρισης τους. Επίσης, καθίσταται απαραίτητη η αξιοποίηση των νέων τεχνολογιών αφαλάτωσης για τα νησιά που δεν διαθέτουν λίμνες ή ποτάμια καθώς και η τριτογενής επεξεργασία των βιολογικών καθαρισμών.

iv) Αξιοποίηση της λίμνης των Κρεμαστών ως εφεδρική πηγή υδροδότησης για το λεκανοπέδιο της Αττικής

Τέθηκαν ερωτήματα αναφορικά με τις μελέτες και τα σχέδια της ΕΥΔΑΠ για το έργο αυτό, τις περιβαλλοντικές επιπτώσεις, το χρονικό προγραμματισμό, το ενδεχόμενο επηρεασμού της λίμνης των Κρεμαστών στις σημερινές χρήσεις της για τουριστικούς σκοπούς και ιχθυοκαλλιέργειες καθώς και η έλλειψη αναφοράς του έργου στο εθνικό σχέδιο για την Ενέργεια και το Κλίμα που βρίσκεται σε διαβούλευση. Δόθηκαν οι σχετικές απαντήσεις και διαβεβαιώσεις ότι τα έργα που θα προβλεφθούν θα είναι απόλυτα συμβατά με το Σχέδιο Διαχείρισης Λεκάνης Απορροής Ποταμών, ώστε να μπορούν να αδειοδοτηθούν. Οι μελέτες περιβαλλοντικών επιπτώσεων θα επακολουθήσουν όταν υπάρξουν προμελέτες που θα αποτυπώνουν τα τεχνικά χαρακτηριστικά του έργου. Σε πρώτη φάση και σύμφωνα με τον προγραμματισμό, το νερό θα αντλείται από τους παραποτάμους του Αχελώου βαρυτικά, και όχι από τη Λίμνη των Κρεμαστών. Επιπρόσθετα, ειπώθηκε ότι το νερό που θα αντλείται από τη λίμνη των Κρεμαστών, δεν θα επηρεάζει τις δραστηριότητες που διεξάγονται ή σχεδιάζονται, καθώς η διαδικασία αυτή θα εκτελείται μόνο ότι κρίνεται απόλυτα απαραίτητο και όχι σε μεγαλύτερο

ποσοστό από 5-6% της δυναμικότητας της λίμνης. Δόθηκαν οι διαβεβαιώσεις ότι σε καμία περίπτωση δεν πρόκειται να απειληθεί στο παραμικρό η Λίμνη των Κρεμαστών και το ευαίσθητο οικοσύστημά της.

Αναφορικά με τα προβλήματα στη λίμνη Κάρλα, η στάθμη της μειώθηκε εξαιτίας της αυξημένης εξάτμισης (υψηλές θερμοκρασίες) και της δημιουργίας καταβροχών, προκαλώντας τη θανάτωση εκατοντάδων χιλιάδων ψαριών στον Παγασητικό. Για το ατύχημα, διενεργείται έρευνα από τη Δικαιοσύνη αναφορικά με τις ευθύνες και τα αίτια του φαινομένου.

ν) Βέλτιστες πρακτικές διαχείρισης Αρδευτικού Νερού

Οι βέλτιστες πρακτικές διαχείρισης του αρδευτικού νερού, συμβάλλουν στην αύξηση της αποδοτικότητας για τη βελτίωση της ανταγωνιστικότητας του πρωτογενούς τομέα παραγωγής καθώς και στην αντιμετώπιση της λειψυδρίας, μέσω της προσαρμογής στις συνθήκες κλιματικής αλλαγής. Οι κύριοι πυλώνες για την επίτευξη της αποτελεσματικής διαχείρισης είναι το ειδικευμένο προσωπικό, η τεχνολογική υποδομή, η ύπαρξη πολιτικής νερού (κεντρικής και περιφερειακής) καθώς και η ενεργός συμμετοχή των εμπλεκόμενων φορέων στη διαχείριση των υδατικών πόρων. Η κατανομή της ζήτησης νερού στην Ελλάδα, είναι αγροτική κατά 85%, αστική κατά 12% και βιομηχανική κατά 3%. Το τόσο υψηλό αυτό ποσοστό που κατευθύνεται στη γεωργία, οφείλεται στο γεγονός ότι πλέον η παραγωγή είναι ξηρική και όχι αρδευόμενη. Τα αρδευτικά έργα χωρίζονται σε συλλογικά και ιδιωτικά, το 44% της αρδευόμενης έκτασης προέρχεται από συλλογικά αρδευτικά έργα, ενώ το 56% της αρδευόμενης έκτασης από ιδιωτικά αρδευτικά έργα.

Η ουσιαστικότερη πρόκληση που αντιμετωπίζει σήμερα η γεωργία, είναι η ανάγκη για παραγωγή τροφίμων σε ένα διαρκώς αυξανόμενο πληθυσμό. Οι απαιτήσεις για τροφή είναι αυξημένες, όπως αυξημένος είναι και ο ανταγωνισμός για ενέργεια, νερό και άλλους φυσικούς πόρους. Όλο αυτό το πολυσύνθετο σχήμα, συνθέτει ένα πολύπλοκο πλέγμα παραγόντων που είναι δύσκολο να επιλυθεί προς όφελος όλων. Ο σκοπός των ορθών πρακτικών διαχείρισης αρδευτικού νερού, είναι η εξοικονόμηση νερού και η αποτελεσματική του χρήση.

Η επίτευξη αυτών των στόχων, δημιουργεί αύξηση της παραγωγής, μείωση του κόστους άρδευσης, διασφαλίζει την προστασία του περιβάλλοντος, την αειφορία

των μέσων παραγωγής, αντιμετωπίζει τη λειψυδρία καθώς και την προσαρμογή στην κλιματική αλλαγή.

Ορισμένες πρακτικές για την ορθή αξιοποίηση του αρδευτικού νερού, περιλαμβάνουν τη συλλογή αξιόπιστων αγρομετεωρολογικών δεδομένων μέσω αυτόματων μετεωρολογικών σταθμών, προκειμένου να εκτιμηθούν με ακρίβεια οι ανάγκες της καλλιέργειας σε νερό και τις ανάγκες σε αρδευτικό νερό. Εξίσου βασική είναι η εκτίμηση των αρδευτικών παραμέτρων, δηλαδή της υγρασίας του εδάφους. Από το σύνολο του νερού που προορίζεται στην άρδευση, αξιοποιείται μόνο το 60%, ενώ το υπόλοιπο χάνεται λόγω των φθορών των δικτύων. Κατά συνέπεια, είναι απαραίτητη η σωστή συντήρηση του δικτύου, η εγκατάσταση σύγχρονων συστημάτων εντοπισμού διαρροών, ο εκσυγχρονισμός του δικτύου με συσκευές ρύθμισης και μέτρησης της ροής, η μετατροπή των ανοιχτών αρδευτικών δικτύων σε κλειστά υπό πίεση καθώς και η βελτίωση της ομοιομορφίας εφαρμογής.

Ένας ακόμη στόχος, είναι η βελτιστοποίηση της κατασκευής και της λειτουργίας των αρδευτικών δικτύων, για την ελαχιστοποίηση του κόστους κατασκευής και τη βέλτιστη διαστασιολόγηση του δικτύου, την εξασφάλιση ομαλής υδραυλικής λειτουργίας, τη βέλτιστη ενεργειακή απόδοση καθώς και τη βέλτιστη κατανομή παροχής αυτόματα, με σύγχρονους αλγόριθμους. Η εισαγωγή των νέων τεχνολογιών όπως η άρδευση ακριβείας, η ελλειμματική και συμβουλευτική άρδευση, είναι πολύ σημαντικές στη σύγχρονη παραγωγική διαδικασία και στην ορθή διαχείριση του αρδευτικού νερού.

Οι μικροαρδεύσεις (επιφανειακή και υπόγεια στάγδην άρδευση), αναπτύσσονται τα τελευταία χρόνια με εντατικούς ρυθμούς και έχουν τα εξής χαρακτηριστικά: είναι αποτελεσματικές όταν σχεδιάζονται σωστά, προσφέρονται για αυτοματισμούς, έχουν σημαντική οικονομία νερού και εργατικών χεριών, αξιοποιούν μικρές ποσότητες νερού και εφαρμόζονται σε περιοχές με ανώμαλο ανάγλυφο χωρίς την ανάγκη ισοπεδώσεων όπως απαιτούν οι επιφανειακές μέθοδοι άρδευσης.

Τέλος, υφίσταται επείγουσα ανάγκη οικοδόμησης μιας νέας κουλτούρας νερού, με ευρεία, πειστική, βιωματική εκπαίδευση και ενημέρωση του κοινού, πλήρης αξιοποίηση των νέων τεχνολογιών, υποβοηθούμενη από πιλοτικές δράσεις και νέες προσεγγίσεις διαχείρισης του νερού με ενδυνάμωση του σχετικού θεσμικού πλαισίου.

Αναφορικά με τη Θεσσαλία υπογραμμίστηκε ότι η περιοχή βρίσκεται σε κρίσιμο σημείο, όσον αφορά στη διαχείριση των υδάτινων πόρων, με τα ημιτελή έργα να αποτελούν προτεραιότητα. Η επιτυχία θα εξαρτηθεί από την ορθολογική κατανομή των πόρων και τη βελτίωση της διακυβέρνησης των παροχών, ενώ παράλληλα θα πρέπει να εξευρεθούν επιπλέον χρηματοδοτήσεις για την ολοκλήρωση των έργων.

vi) Το φαινόμενο στη λίμνη Κάρλα

Ο κ. Πέτρος Βαρελίδης, Γενικός Γραμματέας Φυσικού Περιβάλλοντος και Υδάτων, του Υπουργείου Περιβάλλοντος και Ενέργειας, στην ομιλία του ανέλυσε το φαινόμενο που συνέβη στη λίμνη Κάρλα με το θάνατο πολλών ψαριών, προσδιορίζοντας τις αιτίες και την εξέλιξη της κατάστασης.

Αναλύοντας τις αιτίες του φαινομένου ανέφερε ότι η εξάτμιση του νερού και η πτώση της στάθμης της λίμνης οφείλονται σε υψηλές θερμοκρασίες και πιθανή δημιουργία καταβοθρών λόγω της εξάντλησης του υπόγειου υδροφορέα. Η πτώση της στάθμης προκάλεσε ροή των υδάτων προς την τάφρο και από εκεί προς τον Παγασητικό κόλπο, παρασύροντας τόσο νεκρά όσο και ζωντανά ψάρια, τα οποία πέθαναν όταν έφτασαν στη θάλασσα, λόγω του ότι ήταν γλυκού νερού. Η υπερπλημμυρισμένη Κάρλα που δημιουργήθηκε μετά τις πλημμύρες αποτέλεσε ιδανικό περιβάλλον για την υπερβολική αναπαραγωγή ψαριών. Το οικοσύστημα δεν είχε προλάβει να αναπτύξει ισορροπία και φυσικούς εχθρούς, γεγονός που οδήγησε σε αυξημένο πληθυσμό ψαριών σε συνθήκες πλούσιες σε οργανική ύλη. Η πτώση της στάθμης του νερού οδήγησε σε έλλειψη οξυγόνου, προκαλώντας μαζικό θάνατο ψαριών λόγω εκτροφισμού.

Αν και ο κ. Πέτρος Βαρελίδης αναγνώρισε πως είναι εύκολη η κριτική εκ των υστέρων, τόνισε ότι το Υπουργείο Περιβάλλοντος και Ενέργειας, έχει ξεκάθαρη εικόνα για το τι θα μπορούσε να είχε γίνει διαφορετικά. Ωστόσο, αναφέρθηκε στην παρέμβαση του Εισαγγελέα, υπογραμμίζοντας ότι η απόδοση ευθυνών θα πρέπει να αφεθεί στη Δικαιοσύνη.

Συμπερασματικά, το περιστατικό στη λίμνη Κάρλα αποτελεί συνδυασμό φυσικών φαινομένων (υψηλές θερμοκρασίες, πτώση της στάθμης, εκτροφισμός) και ανθρώπινης αδράνειας ή πιθανών λαθών στη διαχείριση της περιοχής. Η ανισορροπία στο οικοσύστημα οδήγησε στον μαζικό θάνατο των ψαριών, ενώ η κατάσταση βρίσκεται υπό έρευνα από τις αρμόδιες αρχές.

vii) Το παράδειγμα του Νομού Ηλείας

Ο Νομός Ηλείας φημίζεται για την εύφορη πεδιάδα του και την αρχαία Ολυμπία. Εκεί αναπτύχθηκαν δύο μεγάλα εγγειοβελτιωτικά έργα (Πηνειός και Αλφειός) πριν από 50 χρόνια, τα οποία έδωσαν μεγάλη ώθηση στον αγροτικό τομέα της περιοχής. Παρά την οικονομική κρίση, ο αγροτικός τομέας άντεξε και συνεχίζει να αποτελεί βασικό στήριγμα της τοπικής οικονομίας.

Το πρόβλημα της λειψυδρίας εμφανίστηκε τον Φεβρουάριο, με έλλειψη περίπου 50 εκατομμυρίων κυβικών μέτρων νερού. Η αγροτική περίοδος ξεκίνησε κανονικά, όμως η έλλειψη νερού έφερε ανησυχία στους αγρότες, οι οποίοι είχαν ήδη προβεί σε μεγάλες δαπάνες. Με τη συνεργασία της Περιφέρειας και τη λήψη μέτρων (κυκλικό πρόγραμμα άρδευσης, περιορισμός παροχής νερού), κατάφεραν να διασφαλίσουν τις καλλιέργειες της χρονιάς.

Και παρά την πρόσφατη ανακούφιση λόγω βροχοπτώσεων, οι προκλήσεις της κλιματικής κρίσης θα ενταθούν στο μέλλον. Απαιτείται άμεση δράση για την αναβάθμιση των υποδομών και τη μείωση της σπατάλης νερού, που υπολογίζεται στο 30%. Επί του παρόντος έχει υπογραφεί η σύμβαση μίας συστημικής μελέτης για τα συμπληρωματικά έργα του φράγματος του Πηνειού, έργου ύψους 5,5 εκατομμυρίων ευρώ, που αφορά στην ανακαίνιση του φράγματος, την ορθότερη διαχείριση των υδατικών αποθεμάτων και την υπογειοποίηση μεγάλου τμήματος της περιοχής του κάμπου της Ηλείας.

viii) Το παράδειγμα του Νομού Λασιθίου

Η περιοχή του Λασιθίου αντιμετωπίζει σοβαρά προβλήματα λειψυδρίας και ανομβρίας, που συνδέονται με το έντονο ξηροθερμικό κλίμα, ιδιαίτερα στο ανατολικό τμήμα του νησιού. Οι παρατεταμένες περίοδοι καύσωνα και οι σημαντικές μεταβολές στα κλιματικά μοτίβα έχουν επιδεινώσει την κατάσταση, οδηγώντας σε αυξημένη ζήτηση για νερό, τόσο για γεωργική όσο και για οικιακή χρήση. Αυτή η πίεση στα υδάτινα συστήματα του Λασιθίου, μαζί με την υπεράντληση των υπόγειων υδροφορέων, έχουν δημιουργήσει ένα σοβαρό υδατικό έλλειμμα, επιδεινώνοντας τις προοπτικές για βιώσιμη ανάπτυξη της περιοχής.

Η λειψυδρία έχει σημαντικές επιπτώσεις στον πρωτογενή τομέα της περιοχής, όπου η γεωργία εξαρτάται σε μεγάλο βαθμό από τους διαθέσιμους υδάτινους

πόρους. Το Φράγμα των Μπραμιανών στην Ιεράπετρα, το οποίο καλείται να αρδεύσει 25.000-27.000 στρέμματα καλλιεργειών, εν μέσω καλοκαιριού του 2024, έφτασε να διαθέτει μόλις 5 εκατομμύρια κυβικά νερού, τα οποία σύμφωνα με τις ανακοινώσεις του Προέδρου των Τοπικών Οργανισμών Εγγείων Βελτιώσεων (ΤΟΕΒ) Ιεράπετρας επαρκούν για μόλις πέντε μήνες. Η ανεπάρκεια αυτή θέτει σε κίνδυνο την αγροτική παραγωγή. Τα μέτρα που προτείνονται για την αντιμετώπιση της κατάστασης περιλαμβάνουν την κατασκευή νέων φραγμάτων και ταμιευτήρων, την ενίσχυση των συστημάτων άρδευσης με σύγχρονες τεχνολογίες εξοικονόμησης νερού και την προώθηση της επαναχρησιμοποίησης νερού σε αγροτικές και αστικές περιοχές. Ωστόσο, παρά τις επανειλημμένες επισημάνσεις, οι καθυστερήσεις στην εφαρμογή αυτών των μέτρων αλλά και των έργων υποδομών επιδεινώνουν το πρόβλημα, αφήνοντας τον πρωτογενή τομέα και τους κατοίκους του Λασιθίου να αντιμετωπίζουν σοβαρές προκλήσεις.

Ο ελαιοπαραγωγικός τομέας είναι εκείνος που υπέστη το μεγαλύτερο πλήγμα με μία μείωση παραγωγής λόγω της λειψυδρίας και του φαινομένου της ακαρπίας. Τέθηκαν ερωτήματα αναφορικά με το ενδεχόμενο αποζημιώσεων στους αγρότες που επλήγησαν από τις ακραίες κλιματικές συνθήκες και τη λειψυδρία, με τον Υφυπουργό Αγροτικής Ανάπτυξης και Τροφίμων να διευκρινίζει, ότι οι ζημιές από ακραίες θερμοκρασίες αποζημιώνονται μόνο όταν υπάρχει αναγγελία από τον Ελληνικό Οργανισμό Γεωργικών Ασφαλίσεων (ΕΛΓΑ), ενώ για τις υπόλοιπες περιπτώσεις καταγράφονται τα προβλήματα και εξετάζονται οι δυνατότητες αποζημίωσης μέσω κρατικών ή ευρωπαϊκών πόρων.

ix) Σύνοψη τοποθετήσεων βουλευτών

Οι βουλευτές κατά τη διάρκεια της συνεδρίασης, αναφέρθηκαν κυρίως, στις επιπτώσεις της λειψυδρίας σε διάφορες περιοχές της χώρας και εξέφρασαν ανησυχίες σχετικά με τη διαχείριση των υδάτινων πόρων και τις καθυστερήσεις στην υλοποίηση κρίσιμων έργων υποδομών. Υπογραμμίστηκε, ότι η λειψυδρία και οι πλημμύρες είναι φαινόμενα που επιδεινώνονται λόγω της κλιματικής αλλαγής και της ανεπαρκούς προετοιμασίας των τοπικών αρχών. Κοινό σημείο των τοποθετήσεων αποτέλεσε η ανάγκη υλοποίησης έργων, όπως φράγματα, ταμιευτήρες και συστήματα εξοικονόμησης νερού, για την αντιμετώπιση του φαινομένου. Επίσης, τονίστηκε η ανάγκη για καλύτερο συντονισμό μεταξύ των φορέων και μείωση της διάχυσης των αρμοδιοτήτων, που σήμερα μοιράζονται σε

Δήμους, Περιφέρειες και Υπουργεία, ώστε να διασφαλιστεί μία αποτελεσματική διαχείριση των υδάτινων πόρων.

Ιδιαίτερη έμφαση δόθηκε στην ανάγκη να ενσωματωθούν τα μέτρα και τα έργα σε μια συνολική εθνική στρατηγική, αποφεύγοντας την αποσπασματική προσέγγιση και τον κατακερματισμό των πρωτοβουλιών. Σε περιοχές με μεγάλες αγροτικές ανάγκες, όπως η Κρήτη, η Θεσσαλία και η Ηλεία, οι βουλευτές ανέδειξαν την ανάγκη βελτίωσης των υποδομών άρδευσης και την προώθηση τεχνολογικών λύσεων, όπως η τριτογενής επεξεργασία των βιολογικών καθαρισμών και η αφαλάτωση για τα νησιά. Για το Λασιθί, κατέστη σαφές πως η καθυστέρηση ολοκλήρωσης των εγγειοβελτιωτικών και αντιπλημμυρικών έργων, σε συνδυασμό με την έλλειψη επαρκών υδάτινων πόρων, δημιουργούν σοβαρές προκλήσεις για τον πρωτογενή τομέα, επιδεινώνοντας τις προοπτικές για βιώσιμη ανάπτυξη της περιοχής.

Αναφορικά με τη λίμνη Κάρλα, τονίστηκε η ανάγκη άμβλυσης του χάσματος μεταξύ της επιστημονικής κοινότητας και της πολιτικής, ώστε οι μελέτες και οι τεχνολογικές λύσεις να ενσωματώνονται αποτελεσματικά στη διαχείριση των υδάτινων πόρων με τέτοιο τρόπο που θα προλαμβάνουν. Επιπλέον, θα πρέπει να υπάρχει σαφής συντονισμός των αρμοδιοτήτων όλων των εμπλεκόμενων φορέων, ώστε να αποτρέψουμε παρόμοια φαινόμενα όπως αυτό στη λίμνη Κάρλα και να διασφαλίσουμε τη δημόσια υγεία και την οικονομία. Συνολικά, οι βουλευτές συμφώνησαν στην ανάγκη άμεσων και στοχευμένων παρεμβάσεων με γνώμονα την προστασία των υδάτινων πόρων και τη βιώσιμη ανάπτυξη.

Για το θέμα της άντλησης υδάτων από τη λίμνη των Κρεμαστών για την κάλυψη των αναγκών υδροδότησης της Αττικής, εκφράστηκε η ανάγκη να διενεργηθούν περιβαλλοντικές μελέτες καθώς και προβληματισμοί για τα αρδευτικά έργα της λίμνης.

x) Παρατηρήσεις

Εν κατακλείδι, ακούστηκαν απόψεις, οι οποίες αφορούσαν κυρίως τα πιθανά σφάλματα των εμπλεκόμενων φορέων που προξένησαν το πρόσφατο οικολογικό ατύχημα στη Θεσσαλία με τα εκατομμύρια νεκρά ψάρια. Ζητήθηκαν τα σχέδια δράσης των φορέων με σκοπό τις άμεσες, μεσοπρόθεσμες και μακροπρόθεσμες λύσεις και τη διασφάλιση της βιωσιμότητας της λίμνης Κάρλας. Εκφράστηκαν

επίσης ανησυχίες σχετικά με την ποιότητα του νερού που αφορά στη γεώτρηση της Μαυροσουβάλας, σε σχέση με μόλυνση που ανιχνεύτηκε στον Ασωπό ποταμό. Ο κίτρινος συναγερμός που έχει σημάνει στην Αττική, υποχρεώνει όλους τους συναρμόδιους φορείς και τους υπεύθυνους κατά τον νόμο, να αναλάβουν πρωτοβουλίες για τη διασφάλιση νερού τόσο για την κατανάλωση όσο και για την τροφοδότηση των αγροτικών χρήσεων.

Αναδείχθηκαν και αναλύθηκαν, επίσης, τα επιμέρους προβλήματα που παρουσιάζονται στις περιοχές εκλογής των βουλευτών και προτάθηκαν συγκεκριμένα έργα υποδομής που πρέπει να προχωρήσουν άμεσα για να αποφευχθούν δυσάρεστες και πρωτόγνωρες καταστάσεις στο άμεσο μέλλον.

Από πλευράς Υπουργείου Εσωτερικών, υπενθυμίστηκε ότι έχει ήδη συντελεστεί ένα πολύ σημαντικό και μετρήσιμο έργο, που αποτιμάται στο 1,5 δισεκατομμύριο την τελευταία 5ετία, με 527 έργα να έχουν υλοποιηθεί ή να βρίσκονται σε εξέλιξη.

xi) Συμπεράσματα

Κοινή όλων διαπίστωση, ήταν το γεγονός ότι η κλιματική κρίση είναι παρούσα, καταγράφει, ήδη, τις επιπτώσεις της σε πολλά επίπεδα και με πολλαπλούς τρόπους. Τα φαινόμενα συν το χρόνο, αναμένονται να γίνονται όλο και εντονότερα, σφοδρότερα, πιο απειλητικά και πιο συχνά. Η προστασία και η διαχείριση του φυσικού πλούτου της Ελλάδας, των δασών, των οικοσυστημάτων και των νερών, συνιστά αδήριτη ανάγκη για τη βιωσιμότητα της χώρας, την επάρκεια πόρων για την πρωτογενή παραγωγή, την προστασία των οικοσυστημάτων, και την τροφοδοσία με επαρκές και ποιοτικό πόσιμο νερό για τον γηγενή πληθυσμό και τους φιλοξενούμενους από τρίτες χώρες τουρίστες.

Το βασικό δόγμα της Πολιτείας είναι η διαρκής επικοινωνία, συνεργασία και αλληλεπίδραση μεταξύ της πολιτείας και των ειδικευμένων επιστημόνων, με σκοπό την έγκαιρη προώθηση έργων υποδομής, με προτεραιότητα στις περιοχές εκείνες που πλήττονται περισσότερο και εντονότερα.

Δόθηκαν σαφείς κατευθύνσεις ότι όλα τα εργαλεία - επιστημονικά και μη - παραμένουν διαθέσιμα, προκειμένου να αποσοβηθεί κάθε πιθανός κίνδυνος, να προστατευθεί το πολύτιμο αγαθό του νερού και να αναπτυχθούν έργα που θα είναι χρήσιμα τόσο για την παρούσα όσο και για την επόμενη γενιά. Το γεγονός ότι έχουν προγραμματιστεί περισσότερα από 80 εκατομμύρια για την περάτωση

έργων τα επόμενα έτη από το Υπουργείο Περιβάλλοντος και Ενέργειας, είναι μια σαφής απόδειξη ότι τα αντανεκλαστικά όλων είναι ενεργοποιημένα και το φαινόμενο της λειψυδρίας παρακολουθείται. Βέβαια, σύμφωνα με τους βουλευτές της αντιπολίτευσης αυτό αποτελεί ένα γεγονός που μένει να επιβεβαιωθεί, καθώς οι καθυστερήσεις των έργων είναι υπαρκτές και τα αντανεκλαστικά για την αντιμετώπιση της λειψυδρίας αποδείχθηκαν νωθρά. Η κατεύθυνση επίλυσης των προβλημάτων και των νέων προκλήσεων που δημιουργεί η κλιματική αλλαγή, θα ενταθεί ακόμη περισσότερο τα επόμενα χρόνια.

Επιπρόσθετα τονίστηκε η πρόοδος στα έργα υποδομής για το νερό στην Κρήτη:

Το έργο της Λιμνοδεξαμενής Χοχλακίων και του Φράγματος Αγίου Ιωάννη προχωρά σύμφωνα με τον προγραμματισμό, με συγκεκριμένες φάσεις υλοποίησης και χρηματοδότησης από το Ταμείο Ανάκαμψης. Υπάρχει αισιοδοξία για την επιτυχή ολοκλήρωση του διαγωνισμού και την κατασκευή του έργου που αναμένεται να ξεκινήσει το 2025.

Αναφέρθηκε η αναγκαιότητα δημιουργίας Φορέα Διαχείρισης Υδάτων στην Κρήτη, καθώς σύμφωνα με τον Υπουργό Αγροτικής Ανάπτυξης και Τροφίμων, θα επιτρέψει τη συνολική διαχείριση των υδάτινων πόρων του νησιού, αντιμετωπίζοντας προβλήματα ύδρευσης, άρδευσης και πλημμυρών. Στο σημείο αυτό αξίζει να τονιστεί, ότι η αντιπολίτευση είχε έντονες αντιδράσεις τόσο στον Ενιαίο Φορέα Διαχείρισης στην Θεσσαλία, που δεν έχει παράξει ακόμη αποτελέσματα, όσο και στην ουσιαστική αναγκαιότητα δημιουργίας αντίστοιχου φορέα και στην Κρήτη.

Αναφορικά με την υποστήριξη αγροτών και κτηνοτρόφων που πλήττονται από κλιματικά φαινόμενα, ο κ. Διονύσιος Σταμενίτης τόνισε ότι ο ΕΛΓΑ αποζημιώνει τους παραγωγούς σε περιπτώσεις καύσωνα, ενώ γίνονται επιπλέον καταγραφές ζημιών σε καλλιέργειες που δεν εντάσσονται στις αποζημιώσεις. Ανάλογα με τις δυνατότητες χρηματοδότησης από την Ευρωπαϊκή Ένωση (Ε.Ε.) και τον κρατικό προϋπολογισμό, θα δοθούν αποζημιώσεις σε πληγέντες παραγωγούς.

Συνολικά, το κράτος και οι αρμόδιες υπηρεσίες εργάζονται για την υλοποίηση σημαντικών υποδομών και για την αποκατάσταση των ζημιών που προκαλούνται από την κλιματική αλλαγή, δίνοντας έμφαση στην ορθολογική διαχείριση των υδάτινων πόρων και την ενίσχυση του αγροτικού τομέα.

Η λειψυδρία αποτελεί σύνθετο φαινόμενο με φυσικές και ανθρωπογενείς διαστάσεις. Η ανισορροπία μεταξύ παροχής και ζήτησης νερού επιδεινώνεται από την κλιματική αλλαγή, με την υπερκατανάλωση και τη μη ορθολογική διαχείριση να παίζουν καθοριστικό ρόλο.

Υπάρχουν τεχνολογικές λύσεις, όπως η διαχείριση της ζήτησης μέσω της ολοκληρωμένης διαχείρισης υδατικών πόρων και η χρήση μη συμβατικών πόρων (συλλογή όμβριων υδάτων, καθαρισμένων γκρίζων νερών, αφαλάτωσης). Άλλωστε, η λειψυδρία και οι πλημμύρες είναι δύο όψεις του ίδιου νομίσματος, με ακραία καιρικά φαινόμενα να γίνονται πιο συχνά λόγω της κλιματικής κρίσης.

Τέλος, δόθηκαν διασφαλίσεις ότι θα δοθεί ειδική βαρύτητα στις ανάγκες των ορεινών δήμων, κάνοντας επίκληση στη λίμνη των Κρεμαστών όπου και αναμένεται επίσκεψη από τα αρμόδια Υπουργεία, την Υποεπιτροπή και τους βουλευτές, κατά τους προσεχείς μήνες για επιτόπια επισκόπηση και παρατήρηση.

VI. ΕΓΚΡΙΣΗ ΤΗΣ ΕΚΘΕΣΗΣ ΤΗΣ ΥΠΟΕΠΙΤΡΟΠΗΣ

Η Υποεπιτροπή Υδατικών Πόρων συνήλθε σε συνεδρίαση τη 2^α Οκτωβρίου 2024, κατά την οποία εγκρίθηκε, ομόφωνα, η παρούσα Έκθεση, για την Α' Σύνοδο της Κ' Περιόδου, με τις εισηγήσεις που την συναπαρτίζουν, η οποία υποβάλλεται προς την Ολομέλεια της Βουλής.

Αθήνα, 2 Οκτωβρίου 2024

Η ΠΡΟΕΔΡΟΣ ΤΗΣ ΕΠΙΤΡΟΠΗΣ

Δρ ΔΙΟΝΥΣΙΑ - ΘΕΟΔΩΡΑ ΑΥΓΕΡΙΝΟΠΟΥΛΟΥ

ΤΑ ΜΕΛΗ

ΑΚΤΥΠΗΣ ΔΙΟΝΥΣΙΟΣ	ΖΑΜΠΑΡΑΣ ΜΙΛΤΙΑΔΗΣ (ΜΙΛΤΟΣ)
ΑΛΕΞΟΠΟΥΛΟΥ ΧΡΙΣΤΙΝΑ	ΚΕΔΙΚΟΓΛΟΥ ΣΥΜΕΩΝ
ΑΡΑΜΠΑΤΖΗ ΦΩΤΕΙΝΗ	ΠΟΥΛΑΣ ΑΝΔΡΕΑΣ
ΚΑΦΟΥΡΟΣ ΜΑΡΚΟΣ	ΣΠΥΡΙΔΑΚΗ ΑΙΚΑΤΕΡΙΝΗ (ΚΑΤΕΡΙΝΑ)
ΚΟΤΡΩΝΙΑΣ ΓΕΩΡΓΙΟΣ	ΧΡΙΣΤΟΔΟΥΛΑΚΗΣ ΕΜΜΑΝΟΥΗΛ (ΜΑΝΩΛΗΣ)
ΛΙΟΥΤΑΣ ΑΘΑΝΑΣΙΟΣ	ΔΙΓΕΝΗ ΑΣΗΜΙΝΑ (ΣΕΜΙΝΑ)
ΜΠΟΥΚΩΡΟΣ ΧΡΗΣΤΟΣ	ΜΑΝΩΛΑΚΟΥ ΔΙΑΜΑΝΤΩ
ΟΙΚΟΝΟΜΟΥ ΘΩΜΑΪΣ (ΤΖΙΝΑ)	ΜΠΟΥΜΠΑΣ ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΟΣ
ΡΟΥΣΟΠΟΥΛΟΣ ΘΕΟΔΩΡΟΣ (ΘΟΔΩΡΟΣ)	ΠΕΡΚΑ ΘΕΟΠΙΣΤΗ (ΠΕΤΗ)
ΣΚΡΕΚΑΣ ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΟΣ	ΔΕΛΒΕΡΟΥΔΗΣ ΚΟΜΝΗΝΟΣ
ΣΤΥΛΙΟΣ ΓΕΩΡΓΙΟΣ	ΜΠΙΜΠΙΛΑΣ ΣΠΥΡΙΔΩΝ
ΧΡΥΣΟΜΑΛΛΗΣ ΜΙΛΤΙΑΔΗΣ (ΜΙΛΤΟΣ)	ΔΗΜΗΤΡΙΑΔΗΣ ΠΕΤΡΟΣ
ΒΕΤΤΑ ΚΑΛΛΙΟΠΗ	

